Р. XLI Ч 11 ЛИСТОПАД 1984 VOL. XLI NOVEMBER 1984

НАШЕ ЖИТТЯ
OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

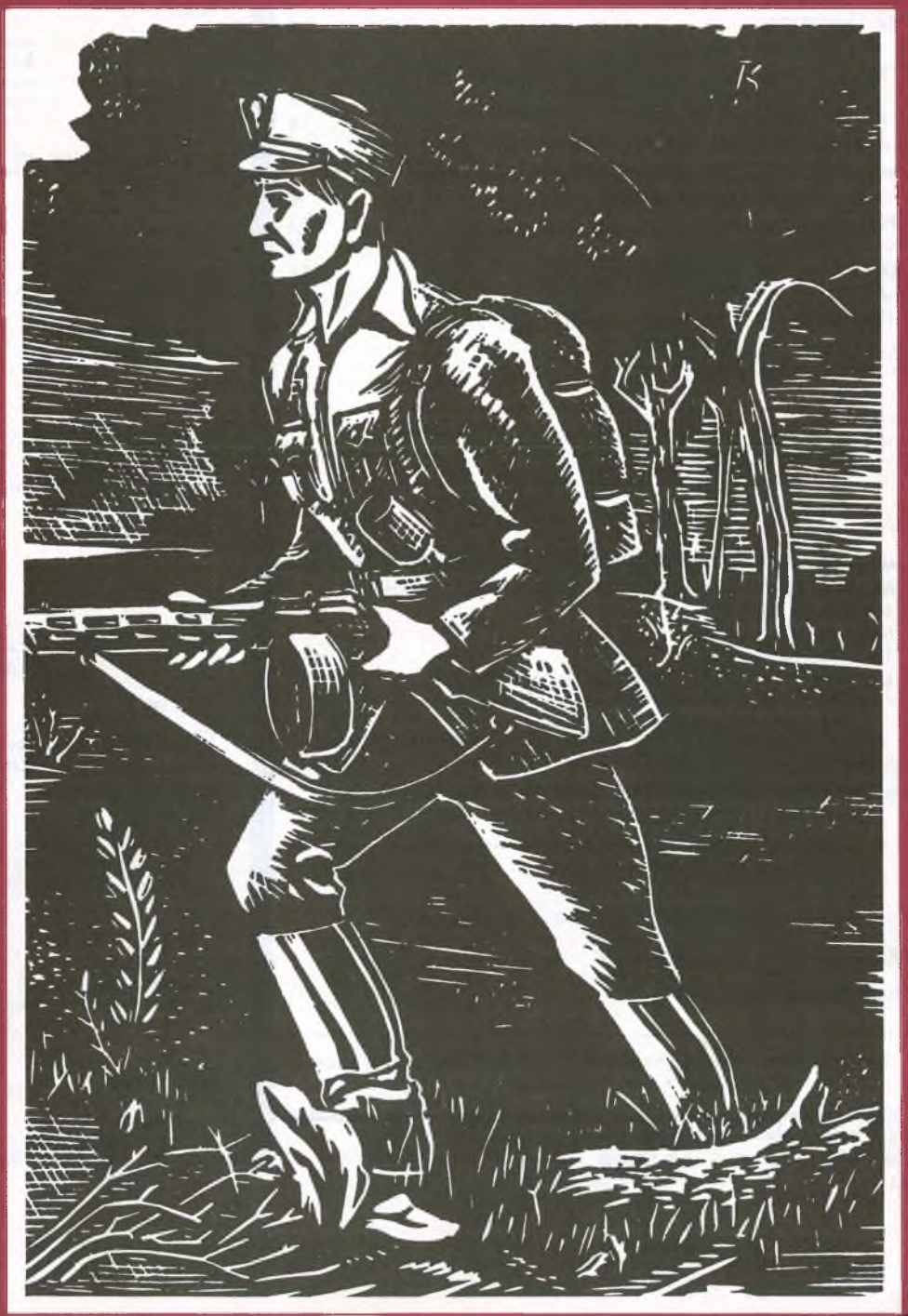

www.unwla.org

НАШЕ ЖИТТЯ
OUR LIFE

Р. XLI Ч. 11 ЛИСТОПАД 1984 Vol. XLI No. 11 NOVEMBER 1984

ЗМІСТ

Кравців, Б.: Кривавим Листом 2
Гординський, С.: Листопад 2
Купчинський, Р.: Листопад 2
Симоненко, В.: Український Лев 2
І. Р.: Митрополит Шептицький — Засновник Національного Музею у Львові 3
Шептицький, А.: Мої спомини 4
Стус, В.: Пам'яті Алли Горської 8
Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи: Звернення до людей доброї волі 9
Ковжун, П.: Марія Дольницька 10
Процюк, О.: Елінор Рузвельт 13
Шумовський, Ю.: Дещо про українські Венери 14
Вісті з Централі 16
Коленська, Г.: Провідник в організації 18
Репрезентантка журналу "Наше Життя" 19
О. Г.: Виставка офортів Бервінчака 20
Our Life 21
Хроніка Округи 28
Гриців, Л.: Наше харчування 31
Дописи 32
Пожертви 34

ГОЛОВНА УПРАВА СУА РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
Tel. (212) 533-4646

Український Музей — 203 Second Ave., New York, N. Y. 10003 Tel. (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за вийнятком серпня.
Число редаґувала Колеґія.
Мовна редакція — Наталя Лівицька-Холодна.

На обкладинці: Василь Дорошенко: Повстанець — лінорит

Our cover: W. Doroshenko: Freedom fighter — linoleumcut

Нотатки з Мистецтва, ч. 23, 1983

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"

Copyright 1983 Ukrainian National Women's League of America, Inc.
International Copyright Secured — All Rights Reserved
Made in U. S. A.

ГОЛОВНА УПРАВА
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова
Марія Томоруґ — 1-ша заступниця голови
Марта Данилюк — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка — 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хомяк — 4-та заступниця для справ зв'язків
Олена Мельничук — протоколярна секретарка
Марія Савчак — кореспонденційна секретарка
Розалія Полчі — англомовна секретарка
Александра Кіршак — касирка
Іванна Ратич — фінансова секретарка
Ірена Куровицька — вільний член
Марія Радович — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Любов Волинець — музейно-мистецька
Ліда Бойко — виховна
Ліда Черник — суспільної опіки
Анна Кравчук — стипендій
Анна Максимович — пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ліда Колодчин — Дітройт
Ростислава Матла — Філядельфія
Лідія Маґун — Нью-Йорк
Марія Крамарчук — Північний Нью-Йорк
Ірина Чайківська — Нью Джерзі
Любомира Головата-Розша — Огайо
Евстахія Струтинська — Чікаґо
Лідія Фіцалович — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ірена Кіндрачук — голова
Дана Чехович — членка
Евгенія Новаківська — членка
Ольга Літепло — заступниця
Леся Ґой — заступниця

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W 2

АВСТРАЛІЯ:

"Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2.
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Munchen 5, Rumfordstr. 21

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

До населеня
міста Львова!
Волею українського народу утворило
ся на українських землях бувшої
австро-угорської монархії
Українська Держава
УКРАЇНСЬКА НАЦІО... РАДА
ОБНЯЛА ВЛАСТЬ В СТОЛИЧНІМ МІСТІ ЛЬВОВІ
Українські Національної Ради
3

ЛИСТОПАД
ДЕНЬ МОЛИТВИ
ТА
СОЛІДАРНОСТИ
З
НЕСКОРЕНОЮ
УКРАЇНОЮ

"НАШЕ ЖИТТЯ", ЛИСТОПАД 1984

БОГДАН КРАВЦІВ

КРИВАВИМ ЛИСТОМ...

Кривавим листом котить падолист —
І серце прагне знов далеких візій,
Щоб понад нами знову пронеслись
Бої одважні і залізні.

Щоби дзвеніли списи і шаблі,
Щоб жах вогню будив до дня оселі,
Щоб ісходило сонце на землі
В вінку шрапнелів.

Щоб місто знов під чоботи полкам
Коври стелило і стяги шовкові,
Щоб в синім небі стяга золота
Благословила нашій крові.

Петро Холодний, мол.: Піхота
P. Cholodny, Jr.: Infantry
Нотатки з Мистецтва ч. 14, 1974

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ

ЛИСТОПАД

Знов під ногами шарудять листки:
Вони, мов древнє золото багряне,
Нагадують душі забуті рани
І ржею зрад тавровані віки.

Що ж принесуть майбутнього роки?
Пройшли — і ще перейдуть гураґани,
Вже їм назустріч простягли каштани
Погрозливо безлисті п'ястуки.

Блаженні ті, що в мирі в тишу вірять!
Вітає їх імлисте надвечір'я
У синяві будівель і дерев:

Та вмій відчути, як гряде нестримне
І жди, аж, тинк обсипуючи, гримне
Об мури знов сердитий левій рев!

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ

ЛИСТОПАД

Пожовкле листя, сіре небо.
Осінній вітер, листопад,
Ох, скільки споминів далеких
До нас вертається назад!...

Був час і вітряний і зимний,
І листя падало на шлях,
Та в душах нам світило сонце,
І квіти нам цвіли в серцях.

О, незабутній Листопаде!
Пройдуть літа, пройдуть віки,
А Ти стоятимеш над нами,
Як тінь Господньої руки.

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕВ

Бубнявіючи думки, проростають словами,
Їх пагіння бринить у завихренні днів.
Цілий тиждень ходжу і живу між левами,
Недаремно і місто називається Львів.

Є міста ренеґати, є просто байстрята,
Є леви, що мурликають, ніби коти,
Божевільно безглуздо облизують ґрати,
Ще й пишаються з власної сліпоти.

Але думати про них я сьогодні не хочу,
Бо мені трішечки повезло:
Я побачив у Львові Шашкевича очі,
Кривоносові плечі, Франкове чоло.

Сивий Львове! Столице моєї мрії,
Епіцентре моїх радощів і надій,
Вибухає душа, я тебе розумію,
Але, Львове, хоч трішки мене зрозумій.

Я до тебе прийшов із захопленням сина
Від степів, де Славута леґенду снує,
Щоби серце твоє одчайдушне левине
Краплю сили вдихнуло у серце моє.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ — ЗАСНОВНИК НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ У ЛЬВОВІ

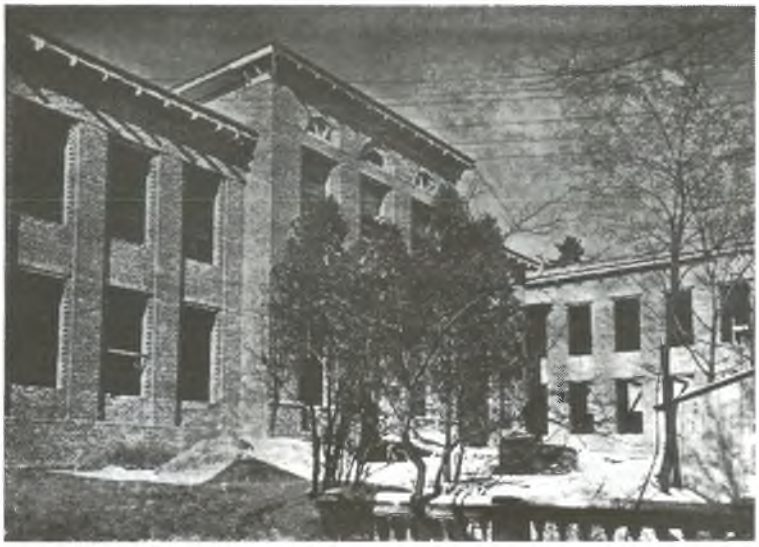

Будинок Національного Музею у Львові, 1930 р.

Митрополит Андрей Шептицький залишив печать свого духа у кожній ділянці суспільного життя народу. Знавець української культури і мистецтва, він дбав про поширення освіти, був опікуном мистців, меценатом і засновником Національного Музею у Львові (тепер Львівський Державний Музей Українського Мистецтва).

У 1905 р. Митрополит прийняв на працю Іларіона Свєнціцького, філолога і мистецтвознавця, для упорядкування своєї приватної збірки стародруків і рукописів, що стала зав'язком церковного музею. Про цю першу зустріч пише І. Свєнціцький: "Я потребую помічника у збиранні — Ви знайомі з цим ділом, починайте в добрий час", сказав Митрополит. Міцний потиск руки підтвердив умову, і зразу почалася робота у митрополичій спальні, у якій було повно полиць з книгами, стародруками, рукописами та старовинними іконами.

У березні 1905 р. І. Свєнціцький поїхав на схід, щоб відвідати важливі осередки України і Росії для дослідів архівних збірок, вивчення антикварного ринку та купівлі матеріялів музейної вартости. Влітку відбув першу археологічну поїздку по 60-ох селах Бойківщини і Лемківщини. Восени почалася систематична праця описування і вивчення музейної збірки. На підставі власної практики, опісля зв'язків з чужими музеями і бібліотеками, І. Свєнціцький опрацював теоретичні засади організації і техніки музейництва і згодом став першим у Галичині музейним фахівцем.

Число музейних експонатів зростало. Митрополит Шептицький далі фінансував поїздки директора в краю і заграницю для набуття цінних колекцій. Громадянство розуміло потребу збереження старовини і багато осіб та установ передавали музеєві вартісні предмети і збірки. Музей поширив свій обсяг та скоро затратив первісний церковний характер.

Митрополит створив Наукову Фундацію, покликав Кураторію музею, закупив репрезентативний будинок при вул. Мохнацького ч. 42 у 1911 р. У грудні 1913 р. відбулося відкриття Національного Музею. Митрополит зобов'язався вплачувати 18.000 корон впродовж 10 років на утримання музею, а також на сплачування боргу за будинок. Динамічний ріст музею перервала перша світова війна, під час якої російська влада арештувала і вивезла на схід спершу Митрополита, а опісля директора І. Свєнціцького

Після закінчення війни в музеї продовжувалася різнорідна діяльність. Музейні фонди зросли настільки, що постала конечність розбудови приміщення. Ужиткова площа музею збільшилася на 750 квадратних метрів.

У 1930 р. появився збірник під редакцією Іларіона Свєнціцького з нагоди 25-ліття Національного Музею. У цім важливім документі подано докладно розвиток музею від самих початків та підкреслено заслуги Митрополита не лише як його добродія і

Закінчення на стор. 17

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

МОЇ СПОМИНИ ПРО ПРЕДМЕТ МУЗЕЙНИХ ЗБІРОК

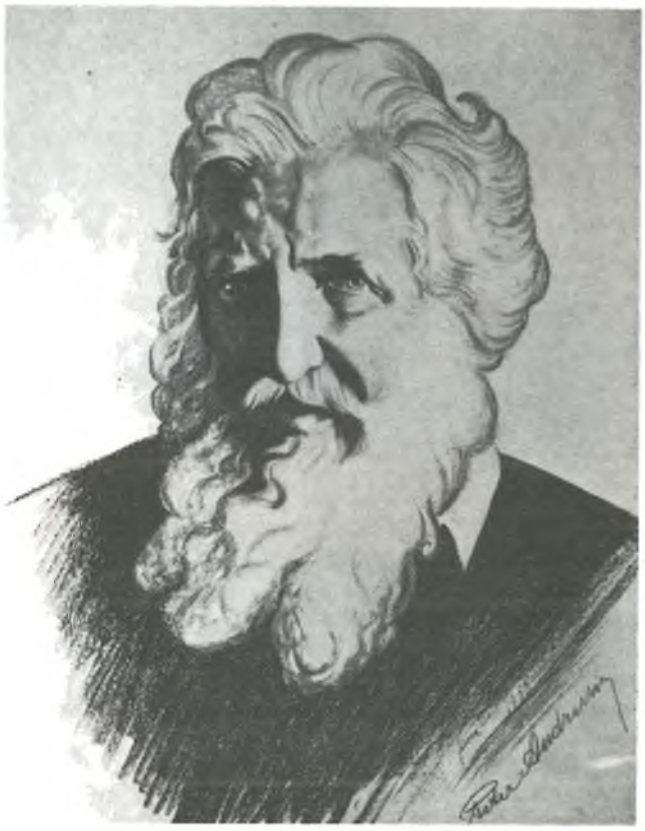

В знаменитій повісті про Леонарда да Вінчі представляє Мережковський, як то Леонардо відвідує робітню іконописця, що тоді був у Римі як член московського посольства до римського Папи. Великий мистець дивиться на ікону з великою вправді цікавістю, але ніби без гадки, щоби ця ікона була твором того самого мистецтва, в якому він, Леонардо, був таким великим майстром. Думаю, що той суд приписуваний Леонардові, не міг би бути одобрений ним самим. Леонардо був занадто великим мистцем, щоби бути так мало знавцем. Хоч по правді треба признати, що в історії найбільші мистці, бувало, мало знали та низько цінили й найбільших мистців, їх стиль і школу. Леонардо одначе був таким мистцем, так геніяльним і так всестороннім умом, та занимає в історії мистецтва так виняткове положення, що може цей суд, приписаний Мережковським Леонардові, вражає лише суб'єктивний пієтизм.

Одначе годі сьогодні заперечити те, що майже всі історики мистецтва, та всі ті, що за знавців його вважалися, ще до недавна не вважали ікону візантійського стилю за справжній твір мистецтва.

Коли в р. 1886-ім чи 7-ім я був перший раз у Києві і відвідував малий, але дуже цінний музей Духовної Академії на Подолі — професор Петров, історик української літератури і тоді кустос цього музею, показуючи мені прегарну, хоч невелику, збірку старих ікон, так висловився: "Чи між цими іконами є які ріжниці, які стилі та приміти школи, цього ніхто не знає, бо ніхто дотепер їх не досліджував".

Ікона загально вважалася за рід радше прикладного мистецтва, l'art appliqué — за щось такого, як писанка, може цікавого, може цінного, але не за образ, не за картину. Думаю однак, що не тільки я — але й кождий інший відчував і відчуває якийсь чар у всіх цих творах гієратичних мистецтв Сходу. По-моєму вони так ділають на людську природу, що часом в якусь хвилю фізичні дрощі емоції проймають людину на вид твору-ікони від голови до стіп. Тоді-то дехто міг би навіть приписати даній іконі якусь чудотворну або й чарівну силу. В дійсності ці таємні дрощі тіла, ця фізична емоція організму є хіба вислідом природного вражіння краси, що несвідомо захопила людину.

Гадаю, що лікар пояснив би це вражіння мистецького твору якимсь стисненням, чи розширенням серця і порівняв би артистичну емоцію з вражінням глибоко відчутої любови. Тому і не дивуюся, що можна мистецтво любити любов'ю серця. Цим і пояснюю трудність, а може сказав би я — неможливість бути знавцем.

Тільки любитель, що всім своїм єством тремтить на вид мистецького твору, може оцінити всі прикмети цього твору. Але тим самим є він неспосібний оцінити прикмети іншого твору — чи іншої школи, що до душі його не промовляє і лишає його рівнодушним.

Як до творчої мистецької праці потреба зворушення серця і розбудженого почуття, так до оцінення мистецького твору треба відчути це тремтіння душі, яке відчував хочби перед 1000 літами мистець,

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Ню Йорк, Н.Й. США.

Дім в Курську при вул. Почтовий Переулок ч. 18, де в'язнено Митрополита в 1915—1916 рр.

Митрополит Андрей Шептицький на засланні 1915 р.

що в мармур закував тремтіння серця власного. А може просто треба розрізнити то, що тільки зовнішньо подобається умові, що сам ум холодною комбінацією узнав за красу — і то, що красою своєю діляє і на серце. Себто піти за Арістотелем, що розрізняє музику, яка тільки подобається і музику, що діляє на обичайність.

Але не йде нам про теоретичні осуди. Маючи писати спомини, я мушу попросту ствердити факт, що, заки я навчився читати й писати, ще дитиною, коли я не здавав собі справи з почувань, я серцем відчував красу старої нашої ікони. Я був, відай, дуже малим хлопчиком, коли в нашій старенькій дерев'яній церкві в Прилбичах, стоячи перед іконостасом, відчув я ту якусь непонятну емоцію, що її я нині назвав артистичною емоцією. Я мусів бути маленьким хлопчиком, бо наш старенький парох, якого відтак я на до добру голову переріс, видавався мені великаном, як він у святих ризах виходив дияконськими дверми на великий вход. Пам'ятаю, що то був вел. Вход, бо як би нині, виджу на дискосі місто агнця кусник білого хліба. Все те разом, навіть ця булка — хоч, як тепер виджу, не дуже згідна з типиком — надзвичайно порушувало моє серце. Гієратичні постати в іконостасі, на мене звернений зір Христа Спасителя і св. Його Матери, та якась містична темрява, в якій світили тільки свічки і їх відблиск на золотих тлах ікон, дим кидала, що взносився до неба разом із звуками пісні, все те разом складалося на якесь враження так глибоке, яке ледве чи коли в житті пам'ятаю. А глибоке було враження якраз тому, що поза тими зовнішніми проявами, відчувало серце якусь таємну глибінь, що наче промінчик спливав на душу з-поза світу, наче з неба.

Вдома у родичів на коминку стояли дві старенькі ікони, дуже знищені, які мені дуже подобалися, хоч я певно не міг був сказати — чому? Я недавно мав ці ікони в руках і ствердив, що вони є дійсно знамениті мистецькі твори, хоча з огляду на їх стан — знищення і непоказного темного кольориту — треба дивуватися, що вони дотепер заховалися. Рисунок коректний, потягнений делікатною чорною лінією, неприкритою жадною краскою навіть там, де ікона представляє складки одежі, або зовнішні контури постатей — очі, ніс, уста. Усі фарби такі, що з абсолютною певністю можна твердити, що артист ніде їх не купував, а тільки сам тер з того, що міг мати під рукою на селі. Терта цегла-глина, може двох родів, може звичайна земля, — сік якихось рослин або цвітів. Правдоподібно ікони ці малював не пізніше як у половині XVII ст. якийсь сільський іконописець, що може ніколи в жадному місті не був. Де він навчився так рисувати? Мусів видіти рештки якогось старого іконостасу, що може сягав XIII-XIV. ст. Видів він певно в сільській хаті старі дереворити, що могли бути в ній між хатніми іконами сільської роботи. Одначе все те своєю мистецькою вартістю і красою далеко перевищувало — вже не кажу — ті тендитні олійні друки, які видиться тепер в сільських хатах, але й усі образи та репродукції, що при-

крашують вибагливі сальони пересічного європейського інтелігента.

Ось ті дереворити мусіли бути взором тих, чорними лініями так тонко і ніжно крашених, рисунків. А звідки ж у цього безіменного мистця та чудова гармонія темних і убогих сірих красок? Ні один тон не вививається перед іншими! — така казкова повздержливість і така нечувана простота була в цього чоловіка, що в цих маленьких постатях дрожить людська душа. Постаті цих ікон ще нині жиють-говорять. Може бути, що мистець інших красок не міг найти, бож в аптеках тоді аніліни не продавали. А все ж таки, чому ж той жовтий тон тла не є тоном сирої барви шафрану? Хто його навчив одежу Богородиці — з чудно рисованою гарненькою голівкою — потягнути фарбою з тертої цегли або якоїсь темної глини, що впадає в червону краску? Хто ж нашого мистця навчив, що при одежі мальованій глиною того тону не буде добре представлятися тло кольору чисто шафранового?

Чи ці тони згармонізував великий, свого роду мистець — час, прикриваючи усе своєю патиною? Патина надасть вправді якусь гармонію різним тонам — але та гармонія ледве чи буде так благодарна, як на даній іконі. Тої гармонії красок, того одного тону, в який зливаються поодинокі кольори, міг навчитися наш мистець може на іконостасі — але певно ще більше зачерпнув він його з природи. Школа, значить — зразки, які він копіював, дали йому усі свої традиційні вікодавні прикмети; але його талант, його мистецьке чуття, його смак, незіпсутий сторонніми впливами — дали йому ті індивідуальні сильні прикмети мистецькі, якими мусимо в його творі захопитися. Дарма, що великі мистці модерних шкіл, що від того часу одна по другій як в калейдоскопі пересувалися через сцену історії мистецтва, дарма, що великі критики малої убогої сільської ікони не були би навіть запримітили.

Чи то вплив нашого домородного мистецтва, чи якийсь атавізм справляв — не знаю. То одначе певно пам'ятаю, що хоч я і захоплювався красою образів Рафаела, хоча мені страшенно подобався кольорит Рембрандта — то правдивої мистецької емоції я в них не находив. Дізнавав я її трохи перед творами Белліні, Джотто, фра Анджеліка, всіх великих малярів, що опиралися на примітивній християнській — а тому почасти на візантійській культурі.

Пам'ятаю, в 1883 р. я з хорою матір'ю був у Венеції і Падві. Одної днини, чи то задля моїх внутрішніх переживань (я носився тоді з думкою вступити до манастиря), чи задля хороби матери, чи тому, що я сам мусів оглядати пребагаті збірки Венеції, досить, що я чув у собі сум і одиноцтво, був у "спліні". У цім настрої духа зайшов я до церкви Святого Спасителя на Джудечі. В сакристії поруч із страшними восковими головами капуцинських святих є дві чудові Мадонни приписувані Белліньому. Коли паламар відсунув занавіску перед образом, дрощі пройшли мене — і я в одну мить був вилічений з усякого "спліну" і пессимізму. Вертав я домів до хорої матері, коли не підскакуючи з радости, то лише тому, що був у ґондолі. Мій ентузіязм, що його рідко відчував я у такій мірі, відразу уділився був і моїй бідній коханій матері, що була справжньою маляркою і ентузіясткою до всего прекрасного.

Дещо пізніше, вже монахом, перебував я кілька літ, з недовгими перервами, в Добромилі. Недалеко добромильського манастиря оо. Василіян є сховане в ярі між двома горами, прикритими тоді лісами, убоге сільце Поляна. З манастирською молоддю — зразу як новик, відтак як ректор та богослов, вкінці як маґістер новіцияту — ми часто ходили по лісах, дебрах і ярах, довкруги старинного манастиря. Спускаючися в яр, по полях без дороги, заходили ми до Полян. Нам видавалося, що жадна дорога до цеї маленької оселі не веде; вона була наче оазою в тих пралісах. Здавалося, що люди зовсім забули це дивне тихе сільце. Рідко тільки пес загавкав, рідко перед хатою показалася дитина. На тлі темно-зеленого бору і вузьких пасем убогих піль золотавого вівсику, видавалася мені Поляна якимсь зачарованим селом. Поза селом від гори, окружена вінцем лип, стояла маленька церковця — чи радше капличка, бо була так маленька, що в ній іконостас мав лише царські двері і один дуже вузенький перехід — місто діяконських дверей.

До церковці, однак, не легко було дістатися, бо пароха в селі не було. В цій капличці в іконостасному ряді були ікони. Оскільки пригадую собі — на одній дошці намальовані стояли рядом всі Апостоли. Були вони мальовані сільським мистцем, що крім давніх іконостасів, інших взірців не мав. Маляр з Поляни не держався невільничо своїх взірців. Лінія у нього свобідніша, хоч композиція ще строго традиційна. Ікони, я думаю, є типові для тієї переходової доби, що зачала несміло відступати від, віками передаваних і повторюваних, мотивів. Трудно було в Поляні догадатися, чи та дошка на 2—3 метри довга і другі трохи коротші з постатями святих, були мальовані для цеї церкви, чи перенесені до неї з давнішої.

Зрештою, доперва досвід навчив нас звертати увагу на всі подробиці способу означення віку, з якого ікони походять. Вже, відай, зі Станиславова приїхав я у Добромиль і з новиками дійшли ми до полянської церковці якраз у хвилі, коли люди, побудувавши з цегли нову каплицю, зачинали стару церковцю бурити, а ікони приготовили палити. Кілько то преційних ікон так згоріло по селах! — як то старий церковний звичай велів, щоби не була в поневірці свята річ. — І так ікони давньої церкви села Поляни набув я, і вони стали одним з перших зав'язків Музею.

Відтак нераз і мені самому, а значно частіше

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Митрополит Андрей Шептицький підчас відвідин Українського Народного Союзу та редакції "Свободи", 1921 р. в Джерзі Сіті, Н.Дж.

співробітникам музею, приходилося рятувати цінні ікони, сказані на загладу. Зразу правдоподібно ми в цих старих іконах цінили передусім їх вік. Доперва дуже повільним і довгим процесом вивчання дійшли ми до оцінення мистецьких прикмет нашої старої ікони.

Зрештою, йдучи за загальними напрямами европейської критики чи естетики, ми всі були ще реалістами і кождий з нас був би правдоподібно означав як найвищу ціль мистецтва — віддавати як найправдивіше відбиття природи. У всіх університетах і академіях Европи переважала аксіома, що природа є великим майстром мистецтва. Дарма, що цього великого майстра представляв перед учнями академії дуже часто модель, бувало, старий засипляючий дідусь.

Відай доперва в 90-их роках м. в. зачали малярські школи говорити про те, що й позасвітове можна би якимсь способом шукати і віддавати у мистецькім творі. Ми, що якимсь несвідомим інстинктом оцінювали ті промінчики з-за світу, що блиску додавали нашим іконам, довго ще не знали їх, та порівнювали їх з творами реалістичного мистецтва. Пригадую собі, що в Києві у Софійськім Соборі я оглядав річ в ньому чи не найцікавішу: фрески на стінах сходової клітки притвору. І я довго не міг ніяким способом злучити святе малярство святої ікони з чисто світським сюжетом цих фресок — полювання на звірів.

Досвід доперва показав, що й в іконах є багато цінного матеріялу — історичного і етнографічного, та що наше старе мистецтво далеко ще не є так цінне і досліджене, як воно на те заслугує. Та пізнали ми, що нема для нас поступу і розвою в мистецтві, яке би не опиралося на нашому мистецькому переданні і не виходило з него.

Лютий, 1930.

ВАСИЛЬ СТУС

ПАМ'ЯТІ АЛЛИ ГОРСЬКОЇ

(Уривки)

Бентежністю вивищена до неба.
ти прочинила двері і ввійшла
у вертикальний склеп, куди живущим
заказано ходити... Надто легко
ти увійшла в той склеп, де синій посмерк
і калинові тіні — ярих ґрон
оплилі набризки — гойдає стогін,
тих, що створили болю материк.
Там кришталеві скелі голосінь
і розпачу западини, мов вирви,
усе малі для себе, сланцюваті
пухкі надії — все пойняте небом,
що пряжить холодом, немов огнем.
Бо кожен завинив, що світ почався
од нього збоку. І доби міграцій
ніхто не постеріг.

* * *

Рельєф надії — то рельєф землі,
обіцяної в сні, котрий приснiться
і власною настрашений явою
у сто очей втікає стрімголов.
Нам ряд утрачено. В космічній стужі
відігріває нас лише вогонь
від самоспалення — скажи ж Вітчизно,
ти земле вимови — хто ви єсте.
Хто б мовив би, куди вона пішла,
не озираючись? Немов левиця,
вивищена бентежністю? Сказав
про певність повертання з довгих мандрів
тим вертикальним склепом? Хто б збагнув
оці дороги — без кінця і краю
самоподовжені? І хто б пророк,
що вертикаль цього дерзкого лету
ще стане стовбуром? Хто б зміг пройти
межи двома смертями і лишитись
живішим за живих. Так, сестро, так:
штурмуймо небо, вкрадене справіку —
ще довге навертання до душі.

Із збірки "Палімпсести", що має вийти у в-ві "Сучасність".

"ПРОРОК У КАЙДАНАХ"

Частина вітражу в Київському Університеті. Виконали українські мистці Алла Горська, Оланас Заливаха й Людмила Семикіна. Вітраж знищено радянською владою тому, що він символізував стремління українського народу до волі.
Алла Горська була замордована органами КҐБ 28-го листопада 1970 р., а О. Заливаха й Л. Семикіна були арештовані.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

ЗВЕРНЕННЯ ДО ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ

Трагічні вістки з України набирають вигляду снігового обвалу.

Два тижні тому в Києві поховали Валерія МАРЧЕНКА — 37-річного журналіста, якого заморили в тюремній лікарні.

Через кілька днів стало відомо, що в тому самому таборі особливого режиму на Уралі, порізавши собі жили, помер 50-річний Юрій ЛИТВИН. Це сталося ще за місяць перед смертю В. МАРЧЕНКА, 5 вересня 1984 року, але вістка прийшла так спізнено.

"Трагічна галерія" — так називається збірка віршів Юрія ЛИТВИНА. Трагічна галерія страстотерпців українського правозахисту за останній тиждень поповнилася двома новими іменами.

19 жовтня в м. Чернівці заарештували Йосифа ЗІСЕЛЬСА, який недавно відбув 3-річне ув'язнення за правозахисну діяльність. У день арешту в Чернівцях відбулося багато обшуків, у тому числі в Й. ЗІСЕЛЬСА, в якого конфіскували якісь книги. На першому своєму суді Й. ЗІСЕЛЬС говорив, що разом з ним на лаві підсудних сидять книжки і їхні автори. Повторний арешт на підставі вилучених книжок свідчить, що влада має намір продовжувати переслідування ЗІСЕЛЬСА доти, доки він не втратить здатності читати. У 1980 році Ірина ЗІСЕЛЬС писала, що їй судилося тільки три роки нести важкий тягар дружини політв'язня. Вона схилялася перед своїми посестрами, що довгі роки "своєю вірою і вірністю, теплом і турботою підтримують чоловіків — найкращих людей країни, обплутаної колючим дротом". Дійсність спростувала певність Ірини: адже для тих, хто зазнав тавра неблагонадійних, термін, передбачений вироком, — облудна умовність. Насправді політв'язень до кінця життя залишається для радянської влади особливо небезпечним, навіть якщо він не займається жодною політичною чи громадською діяльністю. Чи вистачить сили в Ірини, яка сподівається другої дитини, — чи вистачить сили "знаходити втіху в кожному рядкові листа, в усмішці дитини, щоб не зачерствіти, не озлитися — на радість бездушній каральній машині, що тільки для цього й існує"?

Після арешту Йосифа ЗІСЕЛЬСА минуло всього три дні — і слідом за ним пішов на нове Дантове коло його побратим по Українській Гельсінській групі Микола ГОРБАЛЬ.

Миколі ГОРБАЛЮ лишалося два із 1827 невільницьких днів, присуджених за другим вироком (а перед тим було ще 5 років табору і 2 заслання). 24 жовтня ц.р. мали закінчитися підступно вкрадені в нього 5 років життя. 22 жовтня його забрали на нове слідство до Миколаївської тюрми. Дружині, яка марно чекала його під табірною брамою в день звільнення Миколи Горбаля, сказали, що проти нього порушено нову справу за ст. 187[1] КК УРСР (наклепницька діяльність).

Микола ГОРБАЛЬ усвідомлював, що йому можуть підготувати нову провокацію (так було з більшістю членів Української Гельсінської групи, які не змінили своїх переконань: Ю. ЛИТВИН, Я. ЛЕСІВ, В. ОВСІЄНКО, Петро і Василь СІЧКО, В. СТРІЛЬЦІВ, В. ЧОРНОВІЛ — усі дістали нові, ще тяжчі терміни ув'язнення перед закінченням попередніх). Тож місяць тому, під час останнього побачення з дружиною М. ГОРБАЛЬ сказав, що хоч його постійно провокують на розмови, про Гельсінську групу, — він уникає будьяких розмов і не спілкується ні з ким у таборі. Але в деградованому середовищі п'яниць і кримінальних злочинців, де М. ГОРБАЛЬ змушений був жити останніх 5 років, адміністрації дуже легко підкупити свідків на які завгодно покази.

Дружина М. ГОРБАЛЯ Ольга СТОКОТЕЛЬНА у відчаї звертається до різних адресатів, благаючи зупинити смертний хід, який готують її чоловікові. 26 жовтня вона звернулася до Генерального секретаря ЦК КПРС К. ЧЕРНЕНКА, Генерального прокурора СРСР А. РЕКУНКОВА, Прокурора УРСР Ф. ГЛУХА з телеграмою такого змісту:

"Прошу негайно втрутитися і припинити повільне вбивання мого чоловіка, ГОРБАЛЯ Миколи Андрійовича, який перебуває знову за сфабрикованою справою під третім слідством у тюрмі міста Миколаєва".

Микола ГОРБАЛЬ ще на початку свого другого ув'язнення писав з табору про Сполучені Штати Америки:

"Я вірю в цю країну, яка прихистила стільки мільйонів батраків і знедолених з усього світу, дала можливість їм жити, виявити себе і гарантувала їм

Закінчення на стор. 17

ПАВЛО КОВЖУН

МАРІЯ ДОЛЬНИЦЬКА

Через те, що ми не маємо українського мистецького осередку, де зосереджувались би наші мистецькі сили, де ці сили могли би жити своїм власним мистецьким життям, утворити свою мистецьку атмосферу, що відіграє чи не головну ролю в розвої мистецької культури — ми багато втрачаємо на доцільності сучасного українського мистецтва, і на його об'єднуючій стилевості. Через те нам стає трудне взаємне пізнання, обмін думок, своєчасне реаґування на живу мистецьку роботу, нівелювання розбіжностей і поглядів щодо поступу сучасного мистецтва. Тратять на цьому не тільки індивідуальні мистці, а цілі групи, організації і мистецькі течії. Втрачає загальний напрям нашого мистецтва, його головний стрижень — стиль.

Мистецька атмосфера, систематична виміна думок, шляхетне суперництво, толеранція рівнорядних сил — все це має велике значення для мистця. Вони не тільки виховують мистця, чи допомагають йому стократ скорше розбиратися в складних питаннях, але вироблюють певні навики і форми в заокругленому мистецькому житті, що переходять у традицію; визначають півсвідомі, інтуїтивні чинники у мистця, приводять все сказане в лад, прокладають дорогу до мистецького поступу.

Цього у нас немає і цього нам бракує. Тільки таким явищем і аналізою його ми можемо пояснити те, що Марія Дольницька, велика мистецька сила, досконалий майстер, високо кваліфікований технік і справжній поет, мало знана широким українським масам. Яка трагедія! Творити своїй нації, віддати їй довгими роками придбане знання, весь свій зміст, свою творчість і вогонь, всю себе — розкидати свою працю довгих днів і ночей, місяців і літ по чужих музеях і збірках, виставках і сальонах, тріюмфально збирати за працю оплески в формі признань, рецензії, доповідей і т.д. все, все це віддати не там, де треба, і де все те повинно бути...

*

Марія Дольницька — мистець емалії. Їй віддала вона всю себе. У ній працює Дольницька послідовно, з незвичайною любов'ю до предмету, з великим його зрозумінням і з великими досягненнями, технічними і мистецькими. Речі, творені Дольницькою багаті в мистецькі вальори; мистецькі форми і зміст, композиційний підхід, кольорову дисципліну — все це надає її творам високих мистецьких прикмет.

Емалія — це химерний матеріял. Морочливе випалювання, невпинна контроля і коректа фактури,

Марія Дольницька у молодому віці.
**1 січня 1895 р. — 27 жовтня 1974 р.*

самого тону і тяжкої його ґрадації — вимога незвичайної ремісничої вправи і звичайної людської уваги в процесі роботи, ускладнюють мистецький задум творця і її переведення. Виробничий, технічний процес роботи емалією полягає на тім, що на металевій, дуже часто золотій, а переважно мідяній чи бронзовій дощині виконується рисунок дротиками певної форми, потрібної даному рисунку. Місця між дротиками заповнюються властивою емалією в порошку. Так приготовлену плиту вкладають до спеціяльної печі і при високій температурі розтоплюють порошки в чудове, кольорове шкливо, що світиться незвичайно ефектовно й живо, та дуже міцно зв'язується. Чим складніше кольорування, тим більшої праці і вправи воно вимагає. Кольори емалії незвичайно інтенсивні і індивідуальні. Тільки мистець може сполучити їх у гармонійну цілість своєю вправною рукою і знанням та чуттям. Як у казці переходить такий процес. Купки безбарвного порошку, грудочки камінної і шкляної маси, що іскриться і чіпається при дотику, чи розтертої на руці, в огні ожи-

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

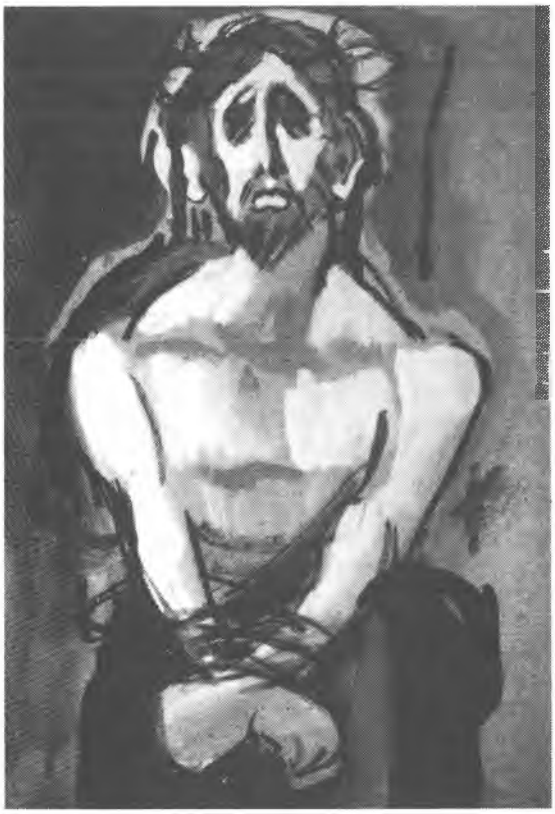

Це Чоловік — ґваш
Ecce Homo — gouache
Нотатки з Мистецтва, ч. 15, 1975.

Поцілунок Юди — рисунок, туш.
Juda's kiss — drawing — ink
Нотатки з Мистецтва, ч. 15, 1975.

вають і зачинають дивитися на вас лагідним світлом у сріблистих, мінливих, тонах, як фосфоризована морська вода.

Марія Дольницька, — творець свідомий своїх мистецьких завдань. Останнє чвертьліття в образотворчім мистецтві перейшло в дуже цікавий і енергійній боротьбі за новий мистецький вислів. Ця боротьба перш за все прагнула нового стилю, нових форм, а не раз і змісту та переоцінки мистецьких понять. Часто ця боротьба прибирала анархічні і хаотичні форми, готова була, чи хотіла навіть — порушити засадами образотворчого мистецтва, а проте боротьба ця дала багато позитивних моментів. Вона розчинила двері до правдивих скарбів мистецтва, вернула здорову його основу, навчила бачити досі "незауважене", відчути "невідчуте". Наша доба, доба винаходів і удосконалень, революцій і воєн, перебудови життя і психіки людини є добою і нового мистецтва. Яке воно буде, нове мистецтво, який воно час собою охопить і який цикль сучасних "ізмів" огорне, все залежатиме від поступу самого життя, економічного укладу і завершення типу нової людини.

Марія Дольницька, як дитина свого часу, як мистець взяла від сучасного експериментального мистецтва багато. Взяла те, що лишилося непорушним. Лишилася при засадах образотворчого мистецтва, при самій його суті. Вона знає як компонувати річ, як надати їй промовистого, переконливого виразу, в ритмі дати спокій, який око приймає лагідно, якби римовано. В її композиціях, видно довгий пройдений мистецький шлях, велику мистецьку культуру. Вона знає таємниці укладу ліній, викарбовує з них акорди, що приховані по жіночому, промовляють невпійманним мистецьким змістом.

Дольницька промовляє до нас чи то клясичною формою, чи то правильним зрозумінням візантійського мистецтва, а останньо свіжим, декоративно-площинним трактуванням площ. Твори її, замкнуті емалійні композиції, мають у собі багато мистецької волі, закінченість і гармонія кожного твору продумана до кінця. Ця велика мистецька свідомість ставить її у ряди свідомих своєї праці і завдання мистців, які можуть і які творять найбільші наші мистецькі цінності. Композиції Дольницької, стоять якби поза часом, вони є сумою сучасних пластичних досягнень і сучасної індивідуальности.

Назагал, речі Дольницької декоративні. Настільки декоративні, наскільки сам матеріял промовляє у неї своїми властивостями, які Дольницька ретельно береже. Та вони мають багато з вальорного вислову, особливо в кольориті. Кольорит Дольницької є теж

сумою сучасних досягнень у розумінні кольору. Кольорова скаля Дольницької зовсім сучасна, особливо там, де вона не в'яжеться завданням самого характеру предмету. Вона не дає нам сирі кольори, а оброблює їх до можливої експресії, їй потрібної. Чи то ґрадації в зелених тонах, чи охрово-сіро-рожеваві ґами — вони підпорядковані законові гармонії кольорів, доведеного в сучаснім мистецтві до великої чуттєвої вражливости. У них не чуємо математичного декоративного укладу тонів і кольорів як приміром у Брака, або Кляйна чи Лежера, у яких проблема кольору вирішена статично. Дольницька скоріше йде поруч з Камнендонком, за ліричною ґамою, за масовим ужиттям фарб, в середньому напруженні їх і лагідним прокладенням. А це мистецька свідомість дозрілого майстра. Можливо, що це вплив мистецького оточення і середовища, де вона перебуває і де пройшла її головна мистецька діяльність і мистецький вишкіл. У всякім випадку, Дольницька стоїть у сучасному українському мистецтві самостійно.

Марія Дольницька — львовянка. Львів, це її родинне місто. Тут у цім місті, де відвічно сходяться дві культури, де з колиски людина наставлена на боротьбу і захист своїх національних і культурних особливостей, де боротьба за збереження традицій висовується як ніде інде, де всі ці питання особливо дражливі — очевидно, що такі прикмети лишаються і в творчій психіці мистця. Не даремне з Галичини вийшов Бойчук, що заснував найбільше "аскетичну" мистецьку школу, найбільше оперту на традиції та найбільше безкомпромісову в окремішності мистецького характеру. Не даремно і Осінчук обороняє традиції з великим особистим пожертвуванням, ще більше держачись чистоти стилю. Все це нормальне, подиктоване свідомістю мистця і його відповідальности за характер нашого мистецтва.

Такою є і Дольницька. Більшість її праць надихана власне такою свідомістю і відповідальністю, хоч стилістично, очевидно, вони ріжняться від інших наших мистців. Дольницька працює у чужім середовищі, у чужій мистецькій атмосфері, для чужих споживачів, а залишилась вона такою, якою покинула свою батьківщину у житті і в своїй мистецькій творчості.

Львів, у Львові дитячі і юнацькі роки, національне загартування. Пізніше Відень, — вимріяна мистецька школа. Kunstgewerbeschule. Тут бере Дольницька малярство у Міллер-Гофмана, емалію у Штарка. Працює у Кокошки — тодішнього новатора, гордости модерного мистецького Відня, глибокого і розумного мистця.

Відважна й рішуча, молода, сильна, енергійна, зараз же по школі, їде до Америки. Хоче там, новій американській Україні, новим українським людям енергії і руху віддати свій набуток, уміння й знання мистецтва, бо на своїй батьківщині цього не знайшла.

В Америці Дольницька віддається невпинній мистецькій праці. Працює багато. За 4 роки встигла зробити понад 200 речей. Бере участь у загальних американських виставках, як Minneapolis, Art Institute, Cincinati Institute, Minnesota State Fair та інших. В останній дістає 2 нагороди, за рисунковий портрет і емалію. Критика прийняла Дольницьку незвичайно прихильно, присвячуючи їй багато уваги як мистцеві і її екзотичному походженню "Ukrainian girl painter". — Мистецький успіх великий, та українське американське оточення було глухе на нього. Воно ще не доросло до зрозуміння мистецтва і його значення, а сама українсько-американська суспільність стоїть у цьому відношенні так низько, що не видала з себе ще не тільки мистців, а й ніякої культурної плеяди.

Дольницька вернулася до Відня, де мала вже деякі зв'язки і вигляди на працю. Шість останніх років вона працює у Відні; бере участь у мистецькім житті, виставках, багато виставляє у самій Австрії та Німеччині, Італії, Швайцарії, Швеції, Голяндії, Америці, здобуваючи і критику і передові мистецькі європейські журнали. Музей у Франкфурті над Майном і Музей у Хемніц закупили речі Дольницької до своїх збірок. Постійно Дольницька виставляє у Відні в "Neue Galerie". Частина її речей є в Америці в Нью-Йорку, в Міннеаполіс, частина у Фольквангґ Музеї в Ессені, а частина у віденськім Гаґенбунді.

Це вже каже про її великі досягнення і успіхи, про високий рівень її мистецьких творів. У всій своїй діяльності вона залишається українським мистцем — формою і змістом, а високі мистецькі прикмети її речей дали українському мистецтву передового мистця, що болїє його прогалинами і будучністю.

Мистецтво, Львів, літо-осінь 1932 р.

З уваги на неустійнені умови праці у видаванні журналу "Наше Життя", мовна редакторка п. Наталя Лівицька-Холодна, не маючи на час всього матеріялу, не у всіх статтях поміщених в останніх числах "Нашого Життя" могла правити мову і відповідати за неї.

Просимо вибачення у наших читачів.

Редакційна Колеґія

ПОДЯКА

Високоповажаному Панові **Осипові Головацькому** дякуємо за його приязну довголітню прислугу в передаванні матеріялів з редакції "Нашого Життя" і канцелярії СУА до друкарні.

Бажаємо п. Осипові Головацькому і Йоґо Дружині Юстині здоров'я і вдоволення на новім місці замешкання.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

ОЛЕНА ПРОЦЮК

ЕЛІНОР РУЗВЕЛЬТ
1884—1984

Малі сірі очі. Чорні зіниці шпильками свердлували присутніх. Великими зубами всміхалися губи і лице старшої вже жінки, високої і закутаної великою хусткою. Березень 1958 р. був холодний. Служниця внесла гарячий чай, поставила на столику і вийшла. У кімнаті влаштованій у вікторіянському стилі, завваленій меблями, образами бібелотами засіла українська делеґація, яка прийшла до Елінор Рузвельт пояснити їй становище в Радянському Союзі. Якраз, нещодавно п. Рузвельт повернулася з поїздки по Радянському Союзі, з якої вона винесла дуже позитивне враження, яким вона ділилася з американцями дорогою преси, листів і доповідей. Як звичайно, п. Рузвельт там мала свого провідника та бачила все те, що йому було потрібне. Союз Українок Америки у відповідь на пропаганду, що її ширила п. Рузвельт, попросив авдієнції, постановивши представити їй дійсний стан речей в Радянському Союзі, а не той, який вона бачила та поінформувати її про справжню дійсність. Заступниця голови СУА Стефанія Пушкар була провідницею делегації, в яку входили: (голова СУА Олена Лотоцька, була в той час у роз'їздах) проф. Сергій Крашенінніков, Тетяна Горашенко, д-р Роман Осінчук, д-р Наталія Пазуняк і Олена Процюк. П. Рузвельт відразу зорієнтувалася в ситуації. Видавалося, що вона уважно слухала інформацій делегації, задавала питання та вміло переривала дискусію. коли їй видавалося, що вона веде на небажану їй дорогу. Маленькі очі свердлували бесідника, немов паралізуючи його. Делеґація вручила п. Рузвельт приготовані для неї документи. Короткі відвідини залишили у відвідувачів неприємний настрій.

Для американців Елінор Рузвельт, це постать великої політичної і суспільної діячки. Це також постать жінки і матері, яка, виховуючи 5-еро дітей, мала час клопотатися невиліковно хворим чоловіком, бути його дорадницею і репрезентанткою. Президент Рузвельт не вагався ніколи підкреслити її ролі як дорадника і часто, говорячи про різні проєкти він починав: "Елінор і я ..."

Коли на згарищах війни постали Об'єднані Нації, він призначив своїй дружині пост голови Комітету Людських Прав, а відтак вона стала головою Комісії Людських Прав (1946—1953). Президент Кеннеді включив її в американську делеґацію до Об'єднаних Націй 1961 р.

Динамічність характеризує рузвельтівську еру. Елінор Рузвельт була надзвичайно рухлива. Вона їздила багато в Америці і за кордоном, заступаючи хворого чоловіка, якого не зважаючи на його інвалідство, вибирали президентом протягом 3-ох каденцій (1935—1945).

Рузвельтівську еру характеризує також гуманітарність, бо президент Рузвельт кинувши клич "New Deal" звернув увагу на сіру людину, вважаючи, що держава повинна опікуватися громадянами, які потребують допомоги. За каденції Рузвельта пройшло багато законів в користь американських сірих громадян: закон про старечі пенсії, закон про публічні роботи, щоб запевнити заробіток тим, які втратили роботу з причини великої економічної депресії, хліборобський акт для допомоги фармерам та багато інших законів. Велика американська індустрія не все прихильно приймала іновації, та оскаржувала президента, що він бореться з власним (тобто багатим) клясом.

Президентуру Рузвельта також характеризує ще інше бажання, а саме бажання жити в згоді з близькими сусідами, південною Америкою і дальшими сусідами — нпр. Англією і Радянським Союзом.

То і не диво, що його дружина, яка виконувала багато його доручень, була все чутлива до потреб громадян і що в такій ситуації їй міг подобатися Радянський Союз, в якому вона бачила здійснення мрій Рузвельта про державу, яка піклується своїми громадянами. Також і люди, що її оточували ще за життя президента мали на неї вплив, а були це люди дуже скрайніх переконань. Однак Елінор Рузвельт була одинокою, що обороняла в Об'єднаних Націях біженців і робітників, вивезених на роботи до Німеччини, проти насильної репатріяції.

Елінор Рузвельт була дуже активна в жіночих організаціях. Вона була теж журналісткою і авторкою книжок, які причинилися до її великої популярности.

Цього року уся Америка вшановує її святкуванням 100-ліття з дня її народження, а дня 11 жовтня 1984 р. відбулася велика урочистість в родинному маєтку родини Рузвельт, Hyde Park. N.Y. пов'язана з виданням поштової марки. Товариство сприяння ОН видало друком матеріяли, що стосуються її діяльности як голови Комісії Прав Людини в ОН.

Елінор Рузвельт це одна з найвидатніших жінок Америки. Вона була продуктом доби, в якій вона жила і тодішньої політичної, соціяльної і економічної ситуації. Її гуманітарність, пацифізм і до деякої міри політична наївність спричинила її захоплення Радянським Союзом.

Маємо надію, що візита українців показала їй також і другу сторону медалі, далеко не таку гарну і не таку привабливу.

Від часу відвідин у п. Рузвельт минуло 26-ть літ. Тих 26-ть літ цілком виправдали доцільність і конечність продовжувати такі діялоги.

О. Др. Проф. ЮРІЙ ШУМОВСЬКИЙ

ДЕЩО ПРО УКРАЇНСЬКІ ВЕНЕРИ В ДОІСТОРИЧНІЙ ДОБІ.

Зародження мистецтва на Україні починається ще до часів пізньої кам'яної доби, т.зв. верхнього палеоліту, десь понад 30.000 літ тому. Серед мистецьких творів тієї доби найбільший інтерес становлять скульптури і ґравюри доісторичних наших предків з кости мамута, каменю з так званої ориняцької і магдаленської культури. Особливо оригінальні і прекрасні статуетки, постаті жінок вирізблені з кости чи каменю . Без сумніву, що вибір до скульптурних зображень жіночих постатей був не випадковий, а пов'язаний з певними віруваннями, релігійними звичаями, певним культом. Пізніше, в новій кам'яній добі неоліту, чи навіть уже в ранній історичній добі, у наших прадідів слов'ян, як наприклад в Трипільській культурі, або на початках християнства в добі ще поганській, спричинилось це до створення на Русі-Україні спеціяльних релігійних культів, пов'язаних з жінкою-матір'ю.

Доісторична ґравюра чи скульптура жіночої статі належить до т.зв. круглої скульптури з каменю, кости, глини чи навіть з дерева. З доби верхнього палеоліту (пізнього) за часів кроманьонців, на першому місці фігурує прекрасна з мистецького боку жіноча постать з місцевости Вілленсдорф (Австрія), яка археологами признана за шедевр мистецтва кроманьонців і названо її доісторичною Венерою. Це невеличка кам'яна статуетка, прекрасно і по-мистецьки вироблена 30.000 літ тому у дуже реалістичній формі, зо всіма тонкостями та точностями у рельєфі жіночого тіла. Детально оглядаючи її постать, кидається у вічі її солідна комплекція, повні круглі груди, великий живіт. Голова, хоч не має виразного обличчя, має волосся зачісане на зразок сучасної т.зв. перманентної ондуляції. Її дебілість безперечно вказує на могутність і значення її як жінки-матері, символ плодючости і врожаю.

Друга жіноча постать зображена скульптурою в тій самій пізнокам'яній добі кроманьонців, це статуетка з Вестоніц (Чехословакія). Вона теж зроблена з каменю, але вже репрезентує жінку більш продовгуватої форми з рельєфно уміщеними не округленими повними грудьми як у Венери австрійської, а великими, довгими грудьми, що звисають до самого живота, з нормальною шириною в бедрах та не дуже грубими ногами.

Третя ґравюра жіночої статі з Европи це виґравірована жінка з каменю пісковця з місцевости Ляссаль — Франція і виглядає вже більш нормальною постатею жінки лише з товстими бедрами. Вона, так як і попередні статуетки, походить з верхнього палеоліту з-понад 20.000 літ тому. Ця жіноча постать тримає в руці ріг і зображує також символ врожайности, плодовитости та добробуту та має релігійно-ритуальний характер.

Що торкається наших українських доісторичних Венер, то ми маємо кілька знахідок таких в Мизині, та головне в Костенках на північно-східній периферії України біля м. Воронежу. Ці жіночі постаті вже більш натурального вигляду, продовгуватої форми. Мають гарну талію, але все ж трохи завеликі і довгі груди і досить великий живіт. Ці статуетки зображують головним чином жіночі постаті т.зв. "матері-землі", чи опікунки дому, яка в наших доісторичних предків користалась особливою пошаною і грала велику ролю в релігійному культі.

Характерною рисою тих статуеток наших і європейських Венер є відсутність виразного обличчя чи його рис. У деяких мизинських статуеток нема навіть виразної голови. Це однак не було ознакою невміння мистця, що їх робив, це було тенденційно зроблене, очевидячки з релігійних поглядів чи магічних застосувань цих статуеток. Навіть славетна Венера з Вілендсдорфу не має цілком обличчя, ані його рис, як також і наші Венери з Костенок.

Всі ці статуетки з антропологічного та етнологічного погляду та ще й жіночої статі, означали символ врожайности, добробуту, плодовитости та безумовно материнства. Щодо жіночих постатей у вагітній формі, то вони особливо символізували собою материнство, врожайність та "матір-землю" і за звичаєм стояли в домівках наших предків, так як і нині у африканських народів. Головним чином тримали такі статуетки в домі ті жінки, що очікували дітей. Ці статуетки люди діставали від жерців, знахорів та чарівників, які їх виробляли (так само як і в африканських народів) і грали в житті людей, а особливо у жінок ролю талісманів чи по-африканськи "грі-грі".

В шедеврах нашого доісторичного українського мистецтва, особливо у т.зв. "Тріпільській культурі", наші предки традиційно продовжували культ таких статуеток жінки з давніх доісторичних часів кам'яної доби аж до прийняття християнства. Але у цій новітній добі Трипілля, а пізніше вже у нас таки у слов'ян, жіноча статуетка символізувала у рільничих народів "матір-землю" не тільки лише символ родючости чи плодовитости, а таки саму матір землю, що дає плід і родить збіжжя. Подібні статуетки існували і в інших старовинних народів і в культурах Сумерійців, Аккадців, в Єгипті та західній Азії. Тут напр. в м. Джармо дуже яскраво зображені на статуетках обличчя з очима, носом, ротом тощо, і символ врожайности у статуетках цих країн існував аж до класичної доби і

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

особливо "культ Великої Матері" був у той час дуже розповсюджений на побережжі Середземномор'я, але по-різному ця постать зображувалась і називалась — богиня "Іштар" у Месопотамії, у ханаанців — "Аштар", у греків — "Афродіта", а "Венера" у римлян і т.п.

Культ богині "Матері Землі" у нас на Україні чи Старій Русі, був дуже розповсюджений як символ врожайности, плодовитости і життя. Часами зустрічаються серед жіночих звичайної форми фігур і статуеток постаті жінки з дитиною, т.зв. "Мадонни", що вже яскраво означає символ материнства і родини.

Як я вже попередньо згадував, найвищого розвитку наше доісторичне мистецтво досягло в т.зв. "Трипільській" культурі, що отримала назву з перших відкрить цієї культури в с. Трипілля біля Києва. Серед керамічних виробів у Трипільській культурі було також багато статуеток жіночої статі вже не з каменю, а з глини, але символікою своєю продовжують характер старовинних статуеток з пізньокам'яної доби і неоліту. У Трипільській культурі головним чином зображено багато статуеток орнаментованих, у котрих все тіло оздоблене нарізами рівнолеглими чи у формі ромбів. Ця декорація статуеток свідчить про їх велике значення в релігійному культі і про пошану до наших трипільських землеробів і скотарів. Статуетки зображені в стоячій і сидячій позиції, деякі з них не мають виразного обличчя, інші мають пласке обличчя з слідами очей чи носа, а то й без голови, але в багатьох означені завжди жіночі груди і часами зачіска. В деяких домівках трипільців були знайдені і т.зв. вівтарі для релігійного культу і тут стояли статуетки жіночої статі в особливих глиняних підставках. Під час своїх антропологічних дослідів в Африці, я часто ще й тепер знаходив у домівках абориґенів муринів-анімістів подібні статуетки жіночої постаті в куті житла на спеціяльному підвищенні — домовім вівтарі. Отож культ статуеток жіночої статі від старої кам'яної доби аж до сьогодні існує поміж народами світу і сама жінка чи її символ вкорінився у всіх народів у релігійні культи, та ці зображення виконані стисло художньо і являються нашими доісторичними Венерами, богинями життя і плодовитости та головним чином "Матері-Землі".

У нас на Україні рахували землю "святою" і заборонялось бити чимсь землю, кажучи "хто б'є землю, той б'є по животі свою матір на тому світі". Особливо на Волині та Поліссі заборонялося бити землю весною, а зокрема до 25-го березня, бо в цей час мовляв "земля вагітніє". Навіть плювати було гріхом великим на землю і на Холмщині, коли хто випадково сплюне на землю святеньку, то зараз же вибачається "не на тебе свята земле!"

Культ жінки "Матері-Землі" існував у всіх слов'ян як у нас так і у поляків, чехів та інших, і існує тому навіть до сьогодні звичай цілування землі як матери. У нас слов'ян українців існував культ жінки богині, що звалась "Мокошь", яка була патронкою дня тижня — п'ятниці. Про це згадує часто Перший літопис під 980 роком враз з іншим пантеоном наших поганських і слов'янських богинь. У цьому літописі згадується Мокошь як богиню і статуетку, що стояла враз з іншими богами довкола "дидинця" — двору на горі у кн. Володимира в Києві. Це властиво у наших предків Старої Руси-України була єдина жіноча постать богині. Єдина богиня серед богів чоловічої статі, і навіть вже з прийняттям християнства, як свідчить церковний збірник XVI ст. — наказується священикам при сповіді питати сповідницю "чи не ходила єси к Микоше?", яку як свідчать старовинні літописні джерела, шанували у нас найбільш наші жінки, та просили у неї різних порад та помочі.

Отож, як бачимо з історичних та доісторичних джерел, почавши від нашого предка кроманьонця - перед 30.000 літ, впродовж цілої історії наших народів аж до прийняття християнства, жіночі статуетки грали не абияку ролю в житті та релігійних культах наших предків, а по виробу і формі своїй свідчать про талант мистців тих часів, про їх мистецьке уміння, розуміння і значення свого виробу, твору, а їх дійсно на ті часи поняття краси у формі чи в орнаментації пригадує красу богинь клясичного світу т.зв. Венер.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Археологія УКРССР, Т. І. 1971 р., Київ.
2. М.М. Герасимов, "Люди каменного века".
3. Ярослав Пастернак, "Археологія України", Торонто 1961 р.
4. А.А. Формозов, "Памятники первобитного искуства".
5. І.Г. Шовкопляс, Археологічні дослідження на Україні.
6. F. Clark Howell, Early men, N.Y. p. 163.
7. Tom Prideaux. "Cro-Magnon Man". Tieme Life books, N.Y. Life.
8. Chestre S. Chard, — Man in Prehistory 183-6 p.
9. Jonathan Norton Leonard, — The first Farmers.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЖІНКИ — В НАШИХ ЛАВАХ Є МІСЦЕ ДЛЯ ВАС

—

НАША ПРАЦЯ БАГАТОБІЧНА!

Включіться в нашу працю в користь української громади й українського жіноцтва!

ВАЖЛИВІШІ ДІЛЯНКИ ПРАЦІ СУА:

- **МУЗЕЙ НАРОДНЬОГО МИСТЕЦТВА**
- **СВІТЛИЧКА ДЛЯ МАЛЯТ**
- **ФОНД "БАБУСІ" І ДОПОМОГА ПОТРЕБУЮЧИМ**
- **СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД**
- **АКЦІЯ ОБОРОНИ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЮДИНИ**
- **ЖУРНАЛ "НАШЕ ЖИТТЯ"**

Вісті з Централі

ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА

В днях 3 і 4-го листопада 1984 р. відбулося в Нью-Йорку, в домівці СУА перше після XX Конвенції засідання Головної Управи Союзу Українок Америки. У засіданні взяли участь: голова СУА Іванна Рожанковська, члени Екзекутиви, референтки, голови Окружних Управ, голова Контрольної Комісії Ірина Кіндрачук, парляментаристка СУА Люїза Сакс та відпоручниця Дітройської Окружної Управи Олена Лісківська.

У першому дні засідання, після прийняття порядку нарад, голова СУА І. Рожанковська подала присутнім, на підставі дуже докладно опрацьованої статистики, організаційний стан Союзу Українок Америки на початку нової каденції. Її слово було субстратом до оживленої дискусії. Звіт секретаріяту, що його зладила протоколярна секретарка Олена Мельничук, познайомив присутніх членок Головної Управи з пророблено працею від початку каденції, тобто від місяця червня 1984 по кінець жовтня 1984 р. Обговорено і прийнято бюджет на 1985 рік, який опрацювала і вичерпно пояснила фінансова секретарка Іванна Ратич. Заступниці голови СУА, яким приділено окремі ділянки праці та референтки подали пляни праці, які докладно обговорено та опісля одобрено. У дискусії багато уваги присвячено справам Українського Музею, його розвиткові та потребі придбання нового, просторого приміщення. В тій цілі голови Окружних Управ одержали до розпродажі цеглини, які видав Український Музей.

Після полуденку, який приготовили членки 104-го Відділу СУА в Нью-Йорку, покликано Статутову Комісію для опрацьовання прийнятих XX Конвенцією поправок до статуту. До Комісії ввійшли: Іванна Ратич — голова і члени — Христина Навроцька, Евгенія Івашків, Оксана Байко і Марія Радович. Кооптовано на місце уступившої голови Контрольної Комісії Теодозії Савицької Ірену Кіндрачук, а на члена Контрольної Комісії Дану Чехович. Устійнено критерії, на підставі яких будуть відзначені Відділи СУА на наступній XXI Конвенції. Висловлено признання Відділам 65, 75 і 83-му за сто відсоткову передплату "Нашого Життя". Дуже багато уваги присвячено справам "Нашого Життя". Висловлено признання і подяку його теперішній редакційній колегії, а зокрема її членам Ірені Чайківській, Олі Гнатейко і Світляні Марченко за їхні зусилля продовжувати появу журналу. До редакційної колегії входять, крім повище згаданих голова СУА Іванна Рожанковська, Марія Савчак і Марта Данилюк. Англомовні сторінки журналу редагує Марта Бачинська. Мовною редакторкою є Наталя Лівицька-Холодна.

Після святочної вечері, яку приготовили членки І-го Відділу СУА в Нью-Йорку, членки Головної Управи відвідали Український Музей, де мали змогу оглянути фотографічну виставку історії української іміґрації в Америці та виставку офортів Миколи Бервінчака. Згодом всі взяли участь у дискусійному вечорі на тему "Про деякі розвиткові тенденції культурного і соціяльно-політичного життя української громади вчора і сьогодні", який відбувся в залі на другому поверсі дому СУА-УККА.

В другому дні нарад вислухано звітів з XX Конвенції СУА — голови Конвенційного Комітету Олександри Кіршак, голови Видавничої Комісії Ірени Чайківської та голови Контрольної Комісії Ірени Кіндрачук. Контрольна Комісія висловила признання цілому Конвенційному Комітетові за його дуже солідну працю у підготові та переведенні XX Конвенції. Комісія Ухвал, до якої входили Ліда Гладка, Анна Максимович і Теодозія Кушнір, на підставі дискусії нарад, зладила ухвали засідання Головної Управи, які передискутовано і прийнято. Внесками і запитами, здебільшого в організаційних справах, закінчено дообідню сесію нарад.

Після полуденку, який приготовили пані-працівники Канцелярії СУА відбулася т.зв. Майстерня на тему: "Ми і зміни нашого сучасного оточення". Майстернею проводив дуже цікаво д-р Теодозій Самотулка.

О годині 5-ій по полудні, голова СУА І. Рожанковська закрила молитвою засідання Головної Управи СУА.

Марія Савчак

УХВАЛИ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА 3 — 4 листопада 1984 р.

1. Одобрено створення Фонду Жіночої Конференції ім. Оленки Савицької і Лесі Слободян на початкові витрати, зв'язані з переведенням майбутніх жіночих конференцій.

2. Одобрено влаштування Другої Жіночої Конференції "Українська Жінка у двох світах" осінню 1985 р.

3. Стверджено, що жінка відіграє важливу ролю у сповільненні процесу асиміляції.

4. Підтверджено ухвали попередніх років, що фонди, здобуті працею членок СУА, можуть бути зужиті виключно на цілі СУА. Головам Окружних Управ доручається наглядати над тими справами.

5. Підтверджено попередні ухвали, щоб посилити кампанію приєднання членок СУА, як до існуючих вже Відділів так і вільних членок.

6. Зобов'язати Відділи перевести в життя плачення разом членської вкладки і передплати за журнал "Наше Життя". Стреміти до 100% передплати журналу. За зібрання передплати від членок відповідають Відділи.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

7. Поширювати видання СУА.

8. Завершити збірку фонду ім. Олени Лотоцької до суми 100,000 дол. до наступної, XXI Конвенції СУА, що відбудеться у 1987 р.

9. Ширше розгорнути акцію зібрання фондів на придбання нового будинку для Українського Музею в Нью-Йорку.

10. Посилити приєднання на місцях індивідуальних членів до Українського Музею.

11. Одобрено створення Фонду Медичної Допомоги дітям і молоді.

12. Стреміти до того, щоб у членок збудилося почуття гордости з приналежности до своєї організації — Союзу Українок Америки.

ОКРУЖНІ З'ЇЗДИ

Окружні З'їзди відбули:

Округа Південного Нью-Йорку — 30-го вересня 1984 р. Відпоручницею Екзекутиви СУА була заступниця голови СУА Ліда Гладка.
Головою Округи обрано Теодозію Кушнір.

Округа Чікаґо — 21-го жовтня 1984 р. Відпоручницею Екзекутиви СУА була заступниця голови СУА Марта Данилюк.
Головою переобрано Евстахію Струтинську.

Округа Філядельфія — 28-го жовтня 1984. Відпоручницею Екзекутиви СУА була Марта Данилюк, заступниця голови СУА.
Головою переобрано Ростиславу Матлу.

Закінчення: ЗВЕРНЕННЯ...

майбутнє. Вірю в цей форпост волі. Я знаю, що, як і в кожній країні, в США є свої проблеми, але думається, матеріяльний добробут, обумовлений вільним розвитком, не спустошить морально американського народу, і він зможе об'єднатися під загрозою втратити свободу".

Ми не змогли врятувати життя Олекси ТИХОГО, Валерія МАРЧЕНКА, Юрія ЛИТВИНА. Зберімо ж свої зусилля, щоб врятувати, доки не пізно, Йосифа ЗІСЕЛЬСА і Миколу ГОРБАЛЯ. Їхня доля залежить і від кожного з нас, а їхня воля — це частка волі нас усіх.

З протестами просимо звертатися на адреси:

1. СССР, Москва, Кремль, Председателю Президиума Верховного Совета СССР К. ЧЕРНЕНКО.

2. СССР, Москва, Прокуратура СССР, Генеральному прокурору А. РЕКУНКОВУ.

3. УРСР, Київ, вул. Різницька, 13, Прокуророві УРСР Ф. ГЛУХУ.

Звертайтеся також до сенаторів, конгресменів, державного департаменту США, до професійних об'єднань тощо з проханням допомогти захистити від сваволі Йосифа ЗІСЕЛЬСА і Миколу ГОРБАЛЯ.

Закордонне Представництво Української Гельсінської групи

ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК СУА

83-ій Відділ — Нью-Йорк: Надя Данилюк, Керол Ярема, Люба Фірчук, Роксоляна Мітрінґа.

92-ий Відділ — **Менвіл, Н.Дж.;** Ольга Захарко, Марія Гаврилюк, Анна Васько.

Радіємо й бажаємо успіхів!

Екзекутива СУА висловлює Ірені Кашубинській, бувшій довголітній членці Головної Управи та членці 33-го Відділу СУА у Клівленді, з нагоди святкування **50**-ліття її громадської праці, щирі ґратуляції та побажання багато успіхів і кріпкого здоров'я ще на довгі роки.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

1000.00 дол. — д-р Роман і Лідія Смик
200.00 дол. — СПС Норт Америка (в доповненню пожертви Олега Склепковича
по 100.00 дол. — Юнайтед Технолоджіс (в доповненню пожертви Михайла Бурого, Анастазія Смеречинська
50.00 дол. — Виктор Гатала
25.00 дол. — Ґ. і К. Ковінко
15.00 дол. — Осип і Юстина Головацькі
10.00 дол. — Володимир і Анастазія Мерещак
по 5.00 дол. — Нестор Волянський, Петро і Ольга Гурські, Леонід Царик

Щиро дякуємо!
Дарія Байко

Закінчення: ШЕПТИЦЬКИЙ — ЗАСНОВНИК...

опікуна, але передусім як особи, що надавала напрям його діяльності. Митрополит настоював, щоб якнайбільше грошей видавати на збирання, бо старовина з дня на день нищиться. На засіданнях Кураторії радив, щоб чужі речі продавати і набувати своє.

В той час музей нараховував 75.000 експонатів, з чого 9.880 подарував Митрополит, а його грошевий вклад на купівлю будинків і адміністрацію налічував 111.332 дол. Розмах музею та його рівень характеризує кількість та якість виставок, науково-видавнича діяльність, зв'язки з українськими та чужими науковими і культурними установами. Вичислені у тексті прізвища мистців, мистецтвознавців, письменників, науковців, визначних громадян, що дарували свої бібліотеки та збірки або співпрацювали з музеєм, це реєстр тодішньої української верхівки.

У збірнику у розділі "Спомини проводу" появилася стаття Митрополита Шептицького, якої передрук подаємо нижче.

І. Р.

ГАЛИНА КОЛЕНСЬКА

ПРОВІДНИК В ОРГАНІЗАЦІЇ

Правдоподібно першим провідником світу була жінка. Вона або перша вийшла з печери і повела других шукати кращої, або доручила цю місію своєму чоловікові... Вона також родила і виховувала провідників. Індустралізація змінила цей стан, і жінка ввійшла у світ досі чоловічих прероґатив. В останніх 30-ох роках і технологія масово звільнили жінку від колиски і кухні, і стриму вже не було!

В найбільш проґресивній державі — Америці, "Цензус Бюро" і "Бюро Статистик Праці" подали в квітні ц.р. дані за рік 1980-ий: 42.6 проц. усіх працюючих це жінки. Мало того, з існуючих екзекутивних, адміністративних і керівних посад в цілій країні 30.5 проц. займають жінки! Неімовірно швидко жінка пробивається власне на керівні пости — до чого досконало підготована тисячоліттями: безліч рішень, організування, доручання і переведення ідей у життя припадало їй щоденно у веденні господарки, дому і родини. Виконувала ж бо обов'язки на багатьох площинах, як дружина-дорадниця, мати-вихователька, куховарка, прачка, секретарка, фінансистка, і т. д. Недавно нарешті, домашню працю жінки з дітьми оцінено на 42 тис. долярів річно.

В тих декадах розквіту невичерпних ресурсів жінки росте і наш Союз Українок Америки — працею провідниць Головної Управи і добровільною, безкорисливою працею округ і відділів. Відділам належить признання за увесь наш дорібок і успіх. Провід відділу, голова і референтки повинні бути найбільшою турботою нас усіх. Число нових членок і відділів не зростає як слід, фреквенція на ширших сходинах впала в деяких відділах до одної-третьої та щораз частіші є труднощі вибрати у відділі голову. Маємо щастя мати багато довголітніх, заслужених голів. Вони, по літах, відходять. Нові членки і нові відділи недосвідчені практикою. Їм раджу придбати копію гутірки "Провідник", Ліди Крамарчук з 18-го Відділу, в якій вона вичерпно, докладно і компактно подає якою повинна бути голова. Побажані прикмети: інтеліґентність, глибина думки, добра освіта, ентузіязм, добра воля, оптимізм, самовпевненість, відпруженість, спокій, зрівноваження, ласкавість, дотепність, уміння уважно слухати, толерантність до поглядів інших, брак дрібничковости. Вона не клопоче своїми турботами, не накидає своїх почувань іншим, завжди тактовна. Тут кожна з нас думає: чи я така? Напевно є такі між нами, то ж шануймо їх, бо вони збагатять наші власні характери. Щоб допомогти другим і ними керувати важливим є зрозуміти і вивчити саму себе — своє власне я — і доповнити тими позитивними атрибутами свій характер. Це є можливим для кожної з нас, а процес праці над собою допоможе нам стати ліпшими психологами і дипломатами. Щоб когось не відстрашити від головства, подам отаке! Модерні погляди на керівництво твердять, що голова, це не конечно якась найкраща особа в групі. Вона просто просуває ідеї і веде працю: не командує — а доручає. Тримає групу разом позитивним підходом. Стимулює до успіху мотивацією, заохотою і признанням. Згодою, компромісом, чи голосуванням вміло впливає на других виносити якнайліпші для справи ухвали.

В Америці, дослівно мільйони жінок працюють добровільно в різних організаціях і клюбах. Вони улаштовують концерти, будують опери, спомагають музеї, ведуть школи і захисти для упосліджених і сиріт та бездомних, утримують дослідні і медичні фундації, будують цілі відділи шпиталів. На усе це уміють здобути мільйонові фонди. Працю ведуть професійно, методика у них опрацьована науково. Їхні підручники твердять, що найліпшою головою є та, яка найкраще використає потенціял своєї управи і яку найлегше заступити. Так голова з самого початку своєї праці швидко зауважує одну-дві, які відповідають характером і ентузіязмом і їх підготовляє на своїх наступниць. Голова знає своїх членок, їхні замилування, потреби і таланти та старається пов'язати це в намічених програмах відділу. Знає всі діловодства і пильно стежить за працею своїх референток, бо вони — її права рука.

Впала фреквенція на ширших сходинах. На 40 членок — приходить 12. Чи організаційна дійсно за другим разом невиправданої неприсутности дзвонить, перевірює? Може щось сталось в родині, може відділ зможе помогти? Це ж наша членка... Чи знаєте, що дехто не буває на сходинах, бо вони починаються з пів-годинним спізненням і затягаються до ночі? А як з мотивуванням? Як мотивувати, як притягнути відсталих від праці? Головне, це скора реакція, бо здеморалізованість, себто, відсталість від праці, дуже заразлива. Чи запобігає подібним проблемам постійна, щорік-два зміна голови і управи, бо, мовляв, нові вносять нові ідеї, надають новий тон? Філософія провідництва твердить, що сила — деморалізує. Головство — посідання території і престижу — дає силу, яка є корисною, бо зрушує до успіху загал, але, з часом, вона може стати шкідливою. Виявляється це у керівника групи так, що спочатку панує "еквалітаризм" — рівність, коли голова ставиться до всіх однаково, справедливо, і так воно повинно бути. З часом витворюється "елітизм" — добірність, коли співпраця є тільки з вибраними. Решта слухають, дивляться, і їм не цікаво подивляти завжди інших. Врешті доходить до "кронізму", коли співпра-

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

РЕПРЕЗЕНТАНТКА ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

Ксеня Адріянна Панчак репрезентувала журнал Союзу Українок Америки "Наше Життя" на XII-ому Балю Української Преси у Філядельфії. Ксеня народилася в Джерзі Сіті. Її батьки — Марія і Василь Панчаки дбали за добре українське виховання своєї доні й возили з Пенсокен Н.Дж. до садочку Золотого Хреста, а пізніше до Рідної Школи у Філядельфію, де Ксеня здала матуру.

Ксеня належала до дівочого хору "Русалка". Вона є членкою Українського Гуцульського танцювального ансамблю "Черемош", грає на цимбалах і цікавиться гуцульським мистецтвом. Ксені 18 років — вона є старшою пластункою і належить до куреня "Лісові Мавки".

Під сучасну пору Ксеня студіює загальні науки на Ратґерському університеті в Нью Бранзвику та належить до Українського Студентського Клюбу.

Бажаємо Ксені якнайкращих успіхів!

А.М.

ця існує тільки в певній "кліці", в якій індивідуально слабі мусять спиратися одна-на-одну і толерують виключно власні думки. Вони відокремлюють решту членок, які вкінці лишаються поза відділом, себто дома.

Голова, крім статуту і можливого посібника повинна також пізнати історію своєї організації, стежити за виконанням всіх резолюцій наших конвенцій і директив обіжників Головної Управи і про це повинна звітувати на загальних зборах, повинна також бути поінформована в подіях української діяспори і своєї громади, бо багато найновішого може вплітати в пляни праці відділу. Дуже рекомендую усім головам і референткам поцікавитись публічною бібліотекою своєї околиці. Там знайдете цікаві підручники з філософії і методики праці, під гаслом "Лідершип".

Не відкладаймо праці і рішень, бо роки тешуть нашу силу. Застановімся над таким:

1. Чи потрібний нам посібник — визначення функцій проводу відділу і загальні дані по організацію праці.

2. Чи потрібна нам література про те, як найкраще вести діловодство.

За. Чи повинні ми підходити до справи проводу в наших відділах і округах більше професійно, організуючи семінарі (по округах), на теми поодиноких, конкретних аспектів провідництва?

Зб. Якщо так, то чи не варто було б заанґажувати до ведення семінарів професійні (навіть платні) сили?

Шановні Пані!

В закритих границях нашої Батьківщини Союз Українок не існує. Ми, тільки ми, на поселеннях у вільному світі і тут вже народжені наші дочки, маємо такі небувалі можливості ще краще і ширше розвинути це наше чудо — США!

Слово за нами.

Замість квітів

Замість квітів у пам'ять п. **Галі Лукашевської**, яка відійшла у вічність 26-го червня 1984 року складаємо на Український Музей в Нью-Йорку: **100.00 дол.** — Олена і Христя Чорна; **по 50.00 дол.** — Богдан Котис, Марія і Христя Карпевич; по **30.00 дол.** — Ева Сахарук, Ірина і Осип Бурачок; **25.00 дол.** — В. Сенека; **10.00 дол.** — Марія Дагдалевич. **Разом 295.00 дол.**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ П'ЯТЬ ДНІВ НА ТИЖДЕНЬ
/КРІМ ПОНЕДІЛКА І ВІВТІРКА/
ВІД ГОД 1 — 5 ПО ПОЛ.

ВИСТАВКА ОФОРТІВ БЕРВІНЧАКА

13 жовтня 1984 р. в Українському Музеї в Ньюйорку відбулося відкриття виставки офортів народженого в Америці українського мистця Миколи Бервінчака. Виставку відкрив голова Управи Українського Музею д-р Богдан Цимбалістий вітаючи членів родини покійного мистця та присутніх гостей. Мистець Святослав Гординський виголосив слово про мистця та його мистецьку творчість.

Майстерно виконана ґравюра М. Бервінчака. тематика якої є американська індустріяльна доба, особливо копальні, здобула мистцеві признання в американському мистецькому світі. У своєму стилі Бервінчак відкрив нові засоби зображення світлотіні які злагіднили його техніку й саме "та світлотінь надала його творам певного ліризму й опоетичнення, в них людина наче виходить з підземелля і бачить перші проблиски денного світла". (С. Гординський) Як інформував у своєму слові С. Гординський, на Україні знали про Бервінчака й його мистецьку творчість ще у 1935 р.

Вживаючи в своїх творах тематику праці, особливо людей в копальнях, де працювало велике число перших українських поселенців, Бервінчак не тільки задокументував їх вклад у розвиток американської держави, в його творах вони стали безсмертними.

О.Г.

Вуглекопи, 1935
Coal Miners

Інформаційна Будка на Залізничій Станції, 1935
Information — Reading Terminal

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XLI NOVEMBER 1984 Editor: Marta Baczynsky

GIANT IN OUR MIDST

Among noted Ukrainians who have markedly contributed to the welfare of our nation, one individual stands out for his exemplary character, illustrious lifestyle, dedication and love for his country and people. Metropolitan Andrej Sheptytsky, aristocrat by birth, brother to every Ukrainian by choice, he embraced our nation in the noble spirit of Christian love and fierce patriotism.

He was a giant among men. Handsome, elegant, educated, a noble prince of the Ukrainian Catholic Church, he was a power to be reckoned with. All his life he struggled with Soviet imperialism to recapture and retain the God-given rights of our people to national sovereignty and freedom to worship The Almighty.

Metropolitan Sheptytsky died on November 1, 1944. We honor his holy memory and marvel at the great achievements of his life. He knowledge, gentleness, advice and goodwill touched every aspect of Ukrainian existence everywhere and will remain with us for eternity.

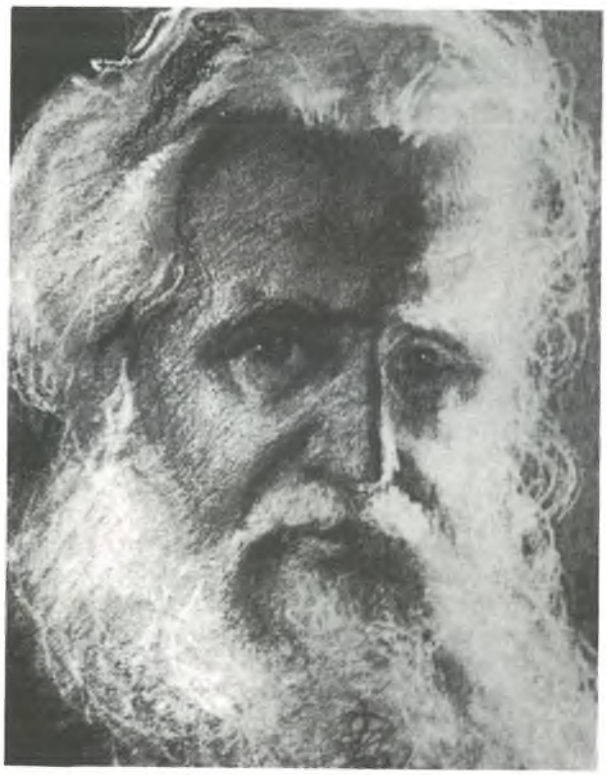

Metropolitan Andrej Sheptytsky

In 1958 a book entitled "Western Ukraine under the Bolsheviks 1939-1941" was published by Shevchenko Scientific Society in the USA, Inc., with materials compiled by Milena Rudnycka. As an introduction to the work is a short article about the true nature of Bolshevism written by Metropolitan Sheptytsky on October 6, 1941 in Lviv, expressly for his book, then in stages of research by the author. The following are excerpts from this article:

"The aim of the state is to guarantee that families as well as individual citizens have the opportunity to make a good life for themselves and be happy. The sanction of life, material wealth and all rights of citizenship is the fundamental duty of any state, for without such obligations a state cannot be considered as such. What is called the Bolshevik state is very far removed from this basic concept, since not a hint of the underlying, primary functions of statehood can be found within it. The ruling government faction has no consideration for material wealth nor welfare of the people. From their actions they deem themselves superior, with the population destined to serve them, rather than the other way around.

Because the citizens of USSR are so burdened with the severity of their laws and the cruel attitude of their government, their status almost equals that of the condemned awaiting the death penalty. Under the Bolshevik rule all are condemned to death, even those who faithfully serve the system. The entire social organizm, the whole population withers and loses strength in the atmosphere of bolshevism, as if seeing the despair of hell itslef — death, which comes with total weakness, with hunger, with loss of blood. This is an atmosphere which defies life. This atmosphere is the direct consequence of Marxism, a state system which makes robots out of people, insensitive to their rights or needs.

Rulers of the USSR add the absurdity of atheism to Marxism in a form most repugnant to the natrual order of human life, to the principles of organized existence, to society at large, to family. This atheism is like sand slipped into the gears of a well oiled machine, or a new poisonous gas added to the already Marxism-poluted atmosphere which hastens the death of each organism."

MARTHA BOHACHEVSKY—CHOMIAK

FEMINISM IN UKRAINIAN HISTORY

(The first part of this artickle which appeared in the July-August 1984 issue of our magazine dealt with the emergence of feminism in the Ukrainian culture. The author underlined the similarities between Ukrainian nationalism and feminism in our history. "Both Ukrainians and women have had to justify their quest for autonomy within political and social systems that relegate them to subordinate positions."

The author discussed the traditional role of women within the various strata of Ukrainian society, the impact education had on the concept of sexual equality and the birth of an organized "voice" speaking out for women's equality.)

The major theoretician of Ukrainian feminism, however, oepnly claimed to be both a socialist and a feminist. Natalia Ozarkevych Kobrynska (1851-1920) was probably the first woman to point out the threat of the "double burden" of women that would come about when economic necessity forced them into the labor market while unchanged family roles left them with all the traditional household and child-rearing tasks. This is the major issue raised by women still today. In her debates with Klara Zetkin, the official specialist on women's affairs in the social-democratic movement, as well as with all the Ukrainian socialists, Kobrynska argued that socialism without feminism would be, at best, the liberation of only half of humanity. The socialists outside Galicia ignored her, while the Ukrainian socialists socffed at her and sought out younger women who had not yet come to realize that the issue was not the nature of the economy, but woman's position as a person.

Like othe socialists, the Ukrainian socialist men were very doctrinaire on the issue of women. Although they formally supported women's liberation, they insisted that women's inequality was inherent in the capitalist structure. It could be remedied solely through a socialist transformation of the system, and only through the labor movement. They considered feminism as such to be a bourgeois whim of spoiled ladies.

Kobrynska clashed with the socialists on doctrinal and tactical questions. She argued that change could be effective only if it was gradual and encompassed broad masses of the population. She saw the priests, their wives, and the first generation of the secual intelligentsia in Galicia as the natural transmission belts of new ideas to the village. These poeple, she stated, should not be alienated by useless rhetoric about class warfare, proletarian liberation, and free love. In Galicia, she quipped, the proletariat was made up of the widows of priests. Free love in the conditions of women's economic dependence would only be another means of male domination. As partial means for accomplishing women's emancipation, she advocated the establishment of communal kitchens and child-care facilities. The latter—community child-care facilities, which Kobrynska saw as the kernels of the newly emerging communal society—became a standard desideratum of all women's organizations. The fact that mothers had to work in the field had led all too frequently to the tragic neglect of children for anyone to question the utility of day-care centres.

Criticism by Ukrainian socialists, compounded by their personal animosity toward this self-educated widow of one priest and daughter of another, goaded Kobrynska to stress her socialism. This deprived her of the support of the vast majority of women, who were non-socialist. At the same time, her insistence on feminism cost her the support of the young women socialists.

In 1884, Kobrynska organized the first women's rally and the first non-church-oriented women's society in Western Ukraine. She worked for woman suffrage. She was in the forefront of attempts at gaining access to secondary and higher education for women. She repeatedly and unsuccessfully tried to create a central organization of Ukrainian women. She also sought to establish a women's press and promoted women's literature to help women become fully participating members of their communities. Generally, she ended up running and financing the publication ventures herself.

The exception was the first women's almanac, *Pershyi vinok* (the First Garland), published in 1887. It contained contributions by Ukrainian women from both the Austro-Hungarian and Russian empires and demonstrated their solidarity. Ivan Franko and, more importantly, Olena Pchilka gave it their active support. Unfortunately the almanac's planned second volume, which was to include the work of the young Lesia Ukrainka (1871-1913) and the memoirs of Uliana Kravchenko (1860-1947), never appeared.

It would have been impossible for Kobrynska to publish the *First Garland* (she would have preferred a more prosaic title, such as the "Ukrainian Women's Alamanac") without the financial support of Olena Pchilka. Olena Pchilka was a strong-willed and independent woman who was accustomed to working in adverse conditions; lacking Kobrynska's brooding nature and sensitivity, she did not care that she was considered an assertive, even pushy woman. An author, ethnographer and publisher in her own right, she did not involve herself in purely feminist work until 1905.

A closer look at Olena Pchilka brings to light the less tangible means by which the seemingly equal participation of eastern-Ukrainian women in the national movement was tempered. Her husband, a shy and retir-

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

ing government bureaucrat, was fascinated by her energy; although some of her actions made his professional life difficult; he did not stand in her way. But her brother, Mykhailo Drahomanov, who, under the guise of enlightened rationalism, set up the principles by which his own household was run and his daughter educated, was quite critical of his sister. She was not very intelligent, he wrote to Franko, but she made up for it by hard work. This about a woman who educated her four children at home lest they become Russified in the state-run schools; who translated the classics of literature for them into Ukrainian; who developed a "great books" reading progrm for them; who was the first woman to publish a book on ethnographical ornament. Her life simply made men unconfortable. Drahomanov was quick to point out that he was for women's rights, provided someone minded the children. In his opinion, his sister spent too much time on public matters. He also considered her literary output, in which she portrayed positive, nationally conscious, educated women, lacking in real substance. Olena Pchilka, however, maintained that her protagonists "are drawn from real life, but I do not choose the types of heroines of [Marko] Vovchok, or [Panteleimon] Kulish, or even of Shevchenko—those gentle sweethearts, sisters, wives; I choose rather the figure of the woman patriot."[3]

Lesia Ukrainka, Olena Pchilka's famous daughter, grew up surrounded by active women. Yet, she questioned the validity of the women's movement in general. Like many successful women, she maintained that anyone could achieve what he or she wanted by dint of hard work and talent. Lesia, who always thought her own talent to be inferior, saw her own household tasks as most natural. She took care of her younger sisters, sewed, embroidered, made jams. At public meetings she knitted quitly until asked to speak. This deference was carried over into her public life. In 1905 Lesia Ukrainka was the one who kept drafting the by-laws of the new, legal organizations. Like other women, she also gravitated toward clerical work, courier duty, and other subordinate functions.

The first modern political organizations of the Ukrainians were predictably all male. (So was the Kiev Hromada, which survived until 1917; it functioned as an influential old-boys' club, which justified the exclusion of women by recalling the traditions of the Sich.[4]) The Ukrainian movement in the nineteenth century, however, was so dependent upon the activism of a small number of families that the women perforce had to play a role in it. Frequently, because they were not employees of the government, they were able to do more work than the men. The women were considered by the Okhrana, the Russian secret police, to be more dangerous and more revolutionary than the men, although this opinion may reflect the male bias of the police itself.

Women were active in the major political currents in the Russian Empire—national, democratic, liberal, social-revolutionary, socialist and communist. They were most visible in the terrorist movement, to which many dedicated their energies and even their lives. Catherine Breshko-Breshkovskaia, "the grandmother of the revolution," came from Ukraine. Sofiia Perovskaia, who was hanged in 1881 for her complicity in the assassination of the tsar, was remembered in Ukraine as a descendant of the last hetman of Ukraine, Rozumovsky.

Ukrainian women, like women all over the world, agonized over their choice of priority—the family or the cause. Breshkovskaia abandoned her infant for the revolution; Perovskaia had no life beyond the revolution. Sofiia Lindfors-Rusova, the politically active educator, was jailed when her children were small. She brooded over the effect her absence might have on her children, but resolved the conflict by convincing herself that unless radical change were brought about in the Russian Empire, the lives of her children would be miserable anyway. Mariia Tkachenko-Livytska, the wife of one of the presidents of the Ukrainian National Republic in exile and the mother of another, wrote openly about the difficulty she had choosing between motherhood and political activity.[5]

Educational opportunity, self-education and writing accustomed the Ukrainian women to public activity. Writers in Ukraine were always public figures, creators as well as symbols of the modern Ukrainian ethos. The best women writers, however, were those who renounced the joys of family life: Lesia Ukrainka, Olha Kobylianska, Olena Teliha. Olena Pchilka, who tried to combine both writing and family life, was one of the most active feminists in eastern Ukraine. In 1905 she, along with other women, forced the Russian feminists to recognize the right to national self-determination. Ukrainian political activists and writers have consigned this manifestation of Ukrainian patriotism by the women to complete obscurity.

Frequently, men have extolled their own picture of women instead of the actual achievement of women. Stepan Smal-Stotsky, in an article in honor of Kobylianska's forthieth anniversary as a writer, wrote about the woman who never married or bore children: "The intrepid struggle of Kobylianska has nothing in common with the emancipation movement, for the highest ideal of women that Kobylianska puts forward throughout is the *ideal of a good wife, a good mother*."[6] Not only was this untactful, it was incorrect; but Smal-Stotsky's authority could not be challenged. At this time, in the 1920s, even a Ukrainian chapter of the Association of Women with a Higher Education disintegrated because the women could not stand the ridicule.

In times of crisis, individual women rose to the occasion. Young Galician women, protesting the unqualified support for the Austro-Hungarian Empire of the Ukrainian political parties, initiated a national emergency fund early in 1913. It was to be used to transform the impending war into a national liberation strugge.[7] During the First World War, Olena Stepaniv was the first woman to enlist in the Austrian army in preparation for

the Ukrainian one. In that crisis of crises, the formation of Ukrainian governments in 1917 and 1918, women in eastern Ukraine were elected to positions of authority. Real power, however, eluded them. They gravitated toward welfare and educational work. In western Ukraine on 1 November 1918, women volunteers were turned down for military and civil service, and a male officer was detailed even to run the kitchen. Later in the year, women complained publicly in *Dilo,* the most prestigious Galician Ukrainian newspaper, about the lack of representation of women in the higher levels of the government of the Ukrainian National Republic.

We must not belabor the issue: the story of Ukrainian women is similar to the story of women elsewhere. Full emancipation has not been achieved yet.

FOOTNOTES:

[3]Unpublished letter of Olena Pchilka to Omelian Ohonovsky, in Lviv, Tsentralnyi derzhavnyi istorchnyi arkhiv, Kolektsiia Naukovoho Tovarystva im. Shevchenka, f. 390, opys 1, p. 74. Drahomanov wrote on 1 February 1888: "It was not without fear that I read her autobiography, but I'm calm now; there is nothing indecent there, although certain details are superfluous." A few weeks earlier, he wrote: "I'm apprehensive about Pchilka, although, to tell you the truth, if I were not concerned about her children, some difficulty with the police would do her some good." *Lysty do Ivana Franka* (Lviv, 1908), pp. 115, 107-8.

[4]The reality was much more prosaic: Volodymyr Antonovych remarried, and his new wife did not fit into the clique. So the Hromada, to avoid unpleasantness, escluded women. Ie. Chykalenko, *Spohady (1861-1907)* (New York, 1955), p. 93. Maria Livytska, *Na hrani dvokh epokh* (New York, 1972), p. 61, errs, when she considers Lesia Ukrainka to have been a member of the Hromada.

[5]*Na hrani dvokh epokh,* pp. 155-6.

[6]*Olha Kobylianska: Almanakh u pamiatku ii soroklitnoi pysmenytskoi diialnosty 1887-1927* (Chernivtsi, 1928), p. 278.

[7]*Vidhuky: Organ ukrainskoi molodi,* February 1913, pp. 1-2; on the resolution of the political parties supporting the Austro-Hungarian Empire see Kost Levytsky, *Istoriia politychnoi dumky halytskykh ukraintsiv, 1848-1914.* part 2 (Lviv. 1926), p. 634.

cooky's corner

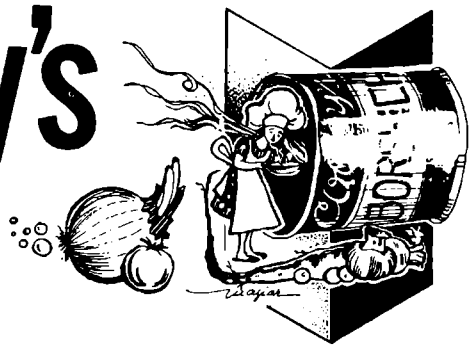

APPLES — FALL'S BLESSED GIFTS.

Autumn is a benevolent season, offering us nature's riches in abundance. From the feast for the eyes in the marvelous fruit, so pleasing to the palate and so good for our health, the fall season is a time to take advantage of the good earth's bounty before she takes a long winter nap.

Apples, fresh, wonderful apples are Autumn's magical fruit. The best possible way to enjoy an apple, its goodness and nutrition is to bite into it. Second to that are books full of recipes which feature this tantalizing fruit in various forms. Sliced, shredded, mushed, chopped, cut or baked, the apple retains its delectable flavor and features prominently in any appetizer, main course or desert recipe.

The Apple Cake is a super way to serve the goodness of apples dressed in the trappings of a cake. With whipped cream, ice cream or plain, warm or cool, the Apple Cake is a tempting spicy snack any time of the day.

Ingredients

6 tablespoons butter (¾ stick)
¾ cup sugar
2 eggs
1 teaspoon vanilla
1½ cups ail-purpose flour
1 teaspoon baking powder
1 teaspoon baking soda
½ teaspoon salt
1 teaspoon cinnamon
½ teaspoon nutmeg
½ teaspoon ground allspice
¼ teaspoon ground cloves
2 cups chopped apple — raw
½ cup raisins
½ cup nuts (walnuts, pecans) optional

1. Preheat oven to 350. Grease and flour an 8-inch square pan.
2. In a large bowl beat butter until it is smooth and creamy.
3. Gradually add sugar and continue beating until well blended.
4. Add eggs and vanilla and beat well.
5. Combine flour, baking powder, baking soda, salt, cinnamon, nutmeg, allspice and cloves and sift them together into the butter-sugar mixture and beat until smooth and well blended. The mixture will be stiff.
6. Add the chopped apples, raisins and nuts and beat well.
7. Spread evenly in the buttered pan. Bake for about 35 to 45 minutes or until toothpick comes out clean. Cool on wire rack. Serve warm or cool.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

MARY V. BECK — A WOMAN FOR ALL SEASONS

Saluting 50 years of her service to both the Ukrainian and American communities, Mary V. Beck was honored at a Testimonial Banquet held on June 17, 1984 in Detroit, Michigan and was presented with the Natalia Kobrynska Plaque. This, most coveted award of the Ukrainian Women's League of America was tendered to Ms. Beck by Ms. Lida Kolodchin, Chairperson of the Detroit Regional Council Executive Committee of UNWLA on behalf of the National Executive Committee of the organization. The Plaque commemorates the centennial of the Ukrainian women's movement in the Ukraine and honors its founder, Natalia Kobrynska.

Ms. Beck also received a gold UNWLA pin which marks the 50th anniversary of the First UNWLA Congress.

In 1932 at the First UNWLA Congress Mary V. Beck delivered the keynote address, both in English and Ukrainian. Her youth, eloquence and vibrant personality made a tremendous impression upon the audience. She was heralded as a phenomenal success and many predicted an outstanding career for her.

Invited to speak in many Ukrainian communities, Ms. Beck used these opportunities to promote UNWLA. She organized a Chapter in Pittsburgh, Pennsylvania, Chapter 26 in Detroit and Chapter 97 in Buffalo, New York, which bears her name as patroness. She revitalized other dormant Chapters and motivated Ukrainian women to become activists in their communities. With her brother John, she organized and taught in Ukrainian evening schools, set up dancing classes, theater groups and cultural exhibits — all designed to make the American public aware of Ukrainian Americans and to inform them of the plight of the Ukrainians in their native land.

Throughout her life Mary V. Beck was a pathfinder in the Ukrainian community. From 1932-34 she was the publisher and editor of "Zinochyj Svit" published in the United States. She founded the World Federation of Ukrainian Women's Literary Contest for Ukrainian women writers and funded it for 20 years. She also initiated the "Ukrainica" Contest for Ukrainian youth and among other projects, sponsored the Ukrainian Art Exhibit in 1960 at WAyne State University in Detroit.

Mary V. Beck is well known for her superior speaking ability. During the past five decades she has delivered about 1000 speeches and is recognized and honored in Ukrainian as well as non-Ukrainian communities in the United States and abroad.

Ms. Beck's political career is also studded with achievements. She was the first woman elected to the Common Council of Detroit long before the advent of women's liberation movement. She held the office of Vice-President, President of the Council and Acting

Mayor. She served for 20 consecutive years in the county legislative body, earning for herself a prominent place in the history of the city of Detroit.

Even in retirement she continued to serve the public. Last year Ms. Beck headed the Ukrainian Community Committee of Metropolitan Detroit to commemorate the Great Famine of 1932. Her ability to obtain the cooperation of all the Ukrainian organizations resulted in a unified effort which produced an impressive memorial march, ecumenical services and a memorial cultural program which will remain an unforgettable experience for all who witnessed it.

The Ukrainian community of Detroit responded most enthusiastically when Ms. Emily Zaporoshets initiated the idea of a Testimonial Jubilee Banquet for this distinguished women. The Banquet was a triumph. Dr. Peter Savaryn, President of the World Congress of Free Ukrainians was the principal speaker, who enumerated the many accomplishments of the honoree, lauding her tremendous efforts and indicating that she was a unique phenomenon among the Ukrainians unlikely to be duplicated in the near future. Mr. Stephen Wichar served as Toastmaster.

Many tributes were proferred to Mary Beck on that

Continuation: MARY V. BECK...

occasion by representatives of Ukrainian organizations, far and near. President Ronald Reagan, United States Senators from Michigan as well as Congressmen sent congratulatory messages. Testimonial Resolution were presented from the State Senate, the House of Representatives, the Governor of Michigan and from Mayors of several cities as well as Detroit.

The best proof of the high regard in which so many Ukrainians held "our Marusia" is the fact that more than $7,000 was contributed to the Mary V. Beck Literary Foundation, which will help Ms. Beck to carry on the "Ukrainica" Contest and other similar projects.

Ms. Beck was always called the "Lady of Firsts" in Detroit because of the following: she was the first Ukrainian woman attorney in the United States; the first Ukrainian woman whose speeches were incorporated into the Congressional Record at the behest of several Congressmen; the first Ukrainian woman who has had a personal greeting and tribute inserted into the Congressional Record by Senator Carl Levin of Michigan, who honored her thus on her golden anniversary; the first Ukrainian woman whose name is inscribed in marble on two public buildings in Detroit.

Young Ukrainian Americans should identify with her and recognize in her a role model which they could emulate. It might even inspire them to a life of service and dedication which is not, as Ms. Beck said, without its frustrations and disappointments, but which ultimately is overwhelming in its sense of gratification and fulfillment.

Natalia Kobrynska, had she lived to see what a bright flame has evolved from the spark that she created by founding the Ukrainian women's movement in Stanyslaviv 100 years ago, would have been delighted that today there are such individual women of achievement as Mary V. Beck, who adorn the crown of Ukrainian womanhood.

Sophie Anderson

(Mrs. Anderson is an officer in Branch 37, UNWLA, Detroit. She is also secretary of the Ukrainian Community Banquet Committee for Mary V. Beck Jubilee.)

WOMEN IN THE NEWS

INDIRA GANDHI

The leader of 746 million people in India, a nation claiming to be the largest democracy in the world, Indira Priyadarshini Gandhi lost her life last month to an assasin's bullet.

For 20 years the dynamic Mrs. Gandhi, known to her people as "Amma" (mother) Madam or Madamji, provided a government for her ethnically and religiously diverse country, which though seeped in internal controversy, strife and civil war, brought India into the nuclear age in 1974 with the detonation of its first atom bomb. Her housecleaning policies in the form of the ten-point program which nationalized commercial banks and cut off government subsidies to various maharajahs, showed her toughness and no-nonsense rule. The advent of war in Pakistan brought Indian trops to settle the dispute and saw the emergence of the new nation of Bangladesh.

In 1977 due to accusations of conviction in internal electoral wrongdoing, Mrs. Gandhi was ousted from power, arrested and released several times. In 1980 she reclaimed her office again through a public vote of confidence.

Indira Gandhi was born in 1917. The only child of Jawaharlal Nehru, independent India's enormously popular first Prime Minister, her filial duties and obligations became the prime motivation of her existence. She married Feroze Gandhi, a student whom she met while in London, and bore two sons, Rajiv and Sanjay. Her marriage, in effect, lasted only five years, for she left her husband to become her father's official hostess. She accompanied him everywhere, and at his side learned the rudiments of policy making and international politics. Shy and retireing, Indira Gandhi was almost forced into public office upon the death of her father. At the age of 50, with no practical government experience, but with a lifetime of memories of her father's wisdom, practical and philosophical, Indira Gandhi assumed the leadership of her enormous nation.

The latest strife in India's internal turbulence took her life. She was gunned down by two trusted bodyguards whose religious beliefs differed from hers. Indira Gandhi's killers were Sikhs, belonging to a religious group, though comprising only about 2% of India's population, they nevertheless hold an important place in their country's life and their aim is to create an independent Sikh nation in the Punjab on the Pakistani border.

Indira Gandhi was a woman of the 20th century. A fighter, attuned to the wants, needs and desires of her people, she took upon herslef the enormous task of governing a very diversified nation at a most difficult time, considering the state of our world today.

ELEANOR ANNA ROOSEVELT

Wife of the 32nd President of the United States, Eleanor Roosevelt began her public career in the shadow and memory of her very popular husband Franklin Delano Roosevelt. During his lifetime she vigorously supported

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Continuation: WOMEN IN THE NEWS

his policies and served in various public offices she was more active in public affairs than most preceeding "first ladies" had been.

Eleanor Roosevelt was born on October 11, 1884 in New York. Her life history as wife, mother, public official, defender of civil liberties and protector of minorities and their civil rights are a matter of record in history books. Her weakness for the underdog is legendary.

This year America celebrates the 100th anniversary of the birth of its illustrious daughter. An interesting bit of history is Mrs. Roosevelt's meeting with a delegation from the Ukrainian National Women's League of America in 1958, which followed her trip to the Soviet Union and the consequent articles which appeared in the American press. UNWLA took note of Mrs. Roosevelt's comments, and in a letter to her deemed to present its point of view. Gracious as always, Mrs. Roosevelt asked for a group meeting with representatives of UNWLA.

On March 18, 1958 a delegation headed by UNWLA Vice President Stephania Pushkar, visited Eleanor Roosevelt in her Manhattan apartment. The delegation sought to present a realistic picture of life for Ukrainians in the Soviet Union, in contrast to what Soviet officials prepared for viewing during Mrs. Roosevelt's trip. Mrs. Tatyana Horashenko, Dr. Natalia Pazunjak, Mrs. Olena Procuik, as well as invited authorities of specific subjects Dr. Roman Osinchuk and Professor Serhij Kresheninikow, made up the team. Their detailed research on the various aspects of life conditions in the USSR, particular to the Ukrainian people, made a marked impression on Mrs. Roosevelt, who attentively listened to each report. She asked many questions and was very interested in and impressed with the information presented. Her promise was to incorporate these facts into any future project she might undertake.

Eleanor Roosevelt has not been with us for a long time. There is a void on the international scene of an individual who will impartially listen to those who do not have the atom bomb, or can threaten total anahilation, but plead for justice, freedom, liberty and the persuit of common, everyday peaceful life in which to rear a family honoring one's God and nation.

TEN COMMANDMENTS OF RAPE PREVENTION

The following are valid, real guidelines from W.A.R. — Women Against Rape, an organization formed to combat sexual assault. Take heed of them, they may save your life.

1. Be aware that rape can happen to anyone, at any time, anywhere! Always be alert to the possibility. Trust your gut feeling. If someone looks suspicious, get to a safe place and call police. Better to be embarassed than to be hurt!

2. Make your home as burglar-proof as possible. Small dogs make excellent, inexpensive natural burglar alarm systems. Always keep curtains drawn.

3. Never hitchhike or pick up a hitchhiker. Always carry enough money for an emergency phone call.

4. Never reveal that you are home alone. Always ask service or delivery personnel for identification before opening the door. Call their office if you are suspicious. Never allow a stranger to use your phone. Offer to make the call for them.

5. If you are assaulted, yell "Fire" as loudly as possible. Better to be a lunatic than a rape victim!

6. Keep car doors locked at all times. If you have car trouble, do not open your door or roll down windows for strangers. Ask them to call the police or a garage. Never stop to help a distressed motorist. Stop at the nearest safe phone and call help for them.

7. Never label your keys with your name or address. Never list your first name on mailboxes or in telephone directories.

8. Newly divorced women should avoid public notice of their being alone. Never allow a newspaper to publish such details of your private life.

9. Become familiar with your own personal limitations and practice your reaction in the event of physical assault. Will you fight? run? attempt verbal persuasion?

10. REMEMBER: If you are assaulted, expecially if you see a weapon, your first priority is not to get hurt. Submission may be a matter of good judgement.

ВІТАЙТЕ ТА СКЛАДАЙТЕ ПОБАЖАННЯ СВОЇМ РІДНИМ, ДРУЗЯМ ТА ЗНАЙОМИМ НА СТОРІНКАХ "НАШОГО ЖИТТЯ"

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Хроніка за 1983 рік

ВІДДІЛ	МІСЦЕВІСТЬ	ГОЛОВА	ПРЕСОВА РЕФЕРЕНТКА
10-ий ім. Лесі Українки	Філядельфія	Ростислава Матла	Анна Забороцька
11-ий ім. Княгині Ольги	Трентон	Ярослава Лабка	Дарія Самотулка
13-ий ім. Уляни Кравченко	Честер	Тамара Рац	Софія Мельник
19-ий ім. Лесі Українки	Трентон	Марія Глушок	—
20-ий ім. Олени Теліги	Філядельфія	Лідія Бульба	Марія Харина
41-ий ім. Лесі Українки	Філядельфія	Віра Савчин	Наталія Вайда
43-ій ім. Олени Пчілки	Філядельфія	Людмила Чайківська	Марія Татарська
44-ий ім. Невідомої Героїні	Філядельфія	Галина Царинник	—
48-ий ім. Ольги Кобилянської	Філядельфія	Іванна Пенкальська	Катерина Михайлюк
54-ий ім. 500 Героїнь	Вільмінґтон	Марія Ясінська-Мурована	
59-ий	Балтімор	Ганна Самутин	Раїса Зелинська
67-ий	Філядельфія	Дарія Федак	Ліда Бук
90-ий ім. Олени Степанів	Філядельфія	Оксана Фаріон	Христя Сеник
91-ий ім. Олени Кисілевської	Бетлегем	Леся Кіндрачук	Марта Федорів
112-ий	Ворінґтон	Софія М. Ґоль	—

ПРИЄДНАЛИ НОВИХ ЧЛЕНОК:
10-ий Відділ — 2 членки
11-ий Відділ — 1 членку
43-ий Відділ — 2 членки
59-ий Відділ — 7 членок
90-ий Відділ — 2 членки
91-ий Відділ — 2 членки

Відділи вирівняли всі свої фінансові зобов'язання. На сходинах Відділів обговорювано та відчитувано інструкції й обіжники з Головної та Окружної Управ.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ДІЛЯНКА: референтки — Наталія Мацьків, Анна Кос

На ширших сходинах Відділів прочитувано цікаві доповіді, реферати, членки оглядали знімки і прозірки з подорожей.

10-ий Відділ: життєписи Катерини Рубчакової і Марії Заньковецької, двох заслужених акторок Українського театру, пера О. Кузьмович, відчитала Наталія Мацьків, "Доземний поклін Матері" — Анна Кос, "В День Батька" — Наталія Мацьків, "Про що шепотів український ліс" пера Софії Дорожинської-Теслюк, спомин з організації Союзу Українок на рідних землях, "Радісні й болючі дати 1-го листопада" — Анна Кос, "Розвиток техніки і потреба Бога" — Анна Кос.

11-ий Відділ: "Символічне значення української писанки" — Дарія Самотулка.

13-ий Відділ: голова відчитала реферат "Жінки в житті Шевченка". Відділ закупив два примірники "Перший Вінок".

19-ий Відділ: мав 4 гутірки на тему літератури, здоров'я та фізичного виховання (це розпочало гурток фізичного руху для союзянок і несоюзянок.)

20-ий Відділ: 10 доповідей з ділянки літератури, історії та мистецтва.

41-ий Відділ: "Дещо цікаве і мало відоме про Китай", доповідь Марії Ганіни "Спогади з подорожі по Європі" — Ірена Гельо, "Спогади з подорожі по Скандинавії" — розповідь Наталії Вайди.

43-ій Відділ: "Про українські народні звичаї", "На славу Божу і благо народу" та про "Катерину Рубчакову" — Лукія Гриців, культурно-освітня референтка; "Листопадовий зрив" — Ірина Гаврилів, висвітлення прозірок з подорожі в Україну — Надія Оранська.

48-ий Відділ: "Жінка в наших Визвольних змаганнях" Лідії Бурачинської, уривок з "Різдвяних свят". В. Дидюка й кілька статтей з бразілійського тижневика "Праця".

59-ий Відділ: пресова референтка відчитала статтю "Остання сльоза", пера Сверстюка і статтю Надії Світличної — "За мною стоїть Україна"; Доповідь Ольги Гнатейко і висвітлення прозірок про СУА на спільних сходинах з 115-им Відділом.

90-ий Відділ: доповідь Марти Шиприкевич "Економіка і фінанси".

91-ий Відділ: під час кожних ширших сходин культурно-освітня референтка Оля Цегельська читала цікаві доповіді.

112-ий Відділ: "Вечір над озером" і "Старий млин".

ІМПРЕЗОВА РЕФЕРЕНТУРА: референтки — Марія Луців і Дозя Гарасевич.

10-ий Відділ: влаштовано голодову академію, присвячену мільйонам жертв штучного Голоду в Україні в роках 1932/33. Програму виконали члени культурно-мистецького Товариства "Дзвін" під проводом Тамари Лихолай. Брали участь в базарі парафіяльної школи. Продавали китички квітів на День Матері й День Батька. Ходили з традиційною колядою до членок і до парафіян.

11-ий Відділ: влаштовано 80-літній ювілей для двох заслужених членок: Романи Мицик та Стефанії Повалячек. Переведено успішно пікнік "Печення бараболі" з льотерією. Повторено реферат на парафіяльнім святенім, церкви св. Йосафата — "Символічне значення української писанки".

13-ий Відділ: влаштовано Ялинку-Просфору з доповіддю М. Стахів про різдвяні звичаї і поясненнями пана Стахова про ікону Матері Божої з Аляски. Присутні мали змогу оглянути мистецьку виставку зі збірки М. Стахів й ікону з Аляски. Відзначено 50-ліття Голоду в Україні Службою Бо-

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

жою і панахидою за душі жертв Голоду та доповіддю редактор Уляни Любович і мистецьким виступом подружжя Гошів. Відбуто поїздку автобусом на Український Фестиваль в Нью Джерзі.

19-ий Відділ: ходили з колядою, підготовили дитячу костюмівку, брали участь в "Heritage Day", фестивалі в Трентоні, влаштовуючи показ української кераміки і писанок в міській бібліотеці. Членки Відділу брали також участь у підготовленні академії з громадським комітетом Трентону.

20-ий Відділ: Вечір-Концерт у 70-річчя смерти Лесі Українки, який відбувся у вересні з участю відомих мистців. В різдвяному часі влаштовано "Ялинку" для своїх членок і обмін подарунками. В січні, разом з 88-им Відділом, влаштовано "Різдвяну Ялинку" для дітей і також цього ж місяця Відділ попрощав на ширших сходинах довголітню, заслужену членку д-р Наталію Пазуняк перед її виїздом до Австралії. Від Відділу прощала її Марія Касіян, а від Фінансової комісії СФУЖО — Марія Харина.

Прощання д-р Наталії Пазуняк перед від'їздом до Австралії. Перший ряд зліва: Зоя Маркович, Лідія Бурачинська, Марія Касіян, Наталія Пазуняк, Марія Харина, Лідія Дячєнко, Ірена Качанівська. Другий ряд зліва: Анна Літинська, Мирослава Прокопович, Марія Мазяр, Евгенія Новаківська, Марія Стасюрак, Ольга Слобода, Марія Леськів, Стефанія Колодій. Третій ряд зліва: Анна Борис, Марія Євсєвська, Людмила Чайківська, Дзвениславa Кульчицька.

43-ій Відділ: 15-го травня членки Відділу зорганізовано відбули прогульку до Бавн Бруку в річницю Голоду в Україні. Під час їзди в автобусі прослухали реферат Лукії Гриців про "Оселю апостола Андрія Первозванного в Бавн Бруку". Весною влаштовано вечір, присвячений літературній творчості Святослава Караванського, виставку графіки бл.п. Петра Андрусева, а в жовтні — "Мистецький Ярмарок" з участю мистців: Петра Капшученка, Слави Ґеруляк, Слави Сурмач, картин з ґалерії Ольги Соневицької та Володимира Королика. Зустріччю членок і родини вшановано з 80-ти літтям нашу членку Софію Рудавську.

48-ий Відділ: влаштував традиційний "День Подяки" з невеликою програмою, в якій взяли участь сестри Михайлюківні, а реферат про День Подяки прочитала голова, Іванна Пенкальська.

54-ий Відділ: влаштовано пікнік та зустріч членок з їхніми родинами, святочні сходини Листопадового Зриву, прощання Старого Року — обід. Перевели реєстр на Симпозіюм в Делеварському Університеті з нагоди відзначення 50-ліття Голоду в Україні, підготовили обід поміж двома сесіями Симпозіюму, зорганізували два автобуси на маніфестацію у Вашінґтоні в дні 2-го жовтня і спільно вислухали концерт в Кенеді Центрі.

59-ий Відділ: підготовив голодний обід — пам'яти жертв Голоду 32-33 р. з доповіддю Надії Світличної, свідченням свідків і монтажем "Хрест" — Руденка. Доповідь О. Блавацької — "Жіночий рух між двома світовими війнами" та д-р Я. Шавяка — про "Листопадовий чин". Членки брали участь в демонстраціях перед совєтською амбасадою у Вашінґтоні,чергувалися при виставці в будинку сенату, організували автобус і взяли масово участь у Голодовій маніфестації і концерті.

67-ий Відділ: виставка Миколи Бервінчака з доповіддю про мистця — проф. Петро Мегик. Виставка тривала один тиждень. В жовтні — виставка Катерини Кричевської-Росандіч. Доповідь з прозірками про родину Кричевських виголосив Вадим Павловський з Нью-Йорку.

90-ий Відділ влаштував дві мистецькі виставки — картин Володимири Васічко, і колишньої членки Відділу Роксоляни Ґеліцінської, яка живе тепер в Огайо. В листопаді відбулося відзначення 40-ліття журналу "Наше Життя". З цієї імпрези передано 1,000.00 дол. на потреби журналу. Під час товариської зустрічі членки Відділу попрощали свою довголітню членку Ірену Мадай, яка виїхала на Фльориду..

91-ий Відділ зорганізував виставку народнього мистецтва і показ фільму "Писанка" в домі для страших віком, а також виставку мистецтва і літератури про СУА під час Ethnic Festival & Lehigh University. Зорганізовано виставку вишивок і літератури про штучний Голод під час Ethnic Heritage Days в Бетлегемі. Для своїх членок Відділ влаштував Щедрий Вечір і пікнік.

МИСТЕЦЬКА РЕФЕРЕНТУРА:

Український Музей:

Меценатами Музею є Відділи: 67-ий — Філядельфія, потрійне меценатство; 59-ий — Балтімор, подвійне меценатство; меценати: 11-ий — Трентон, 13-ий — Честер, 19-ий — Трентон, 20-ий, і 43-ій — Філядельфія, 91-ий — Бетлегем; добродіями: 10-ий — Філядельфія і 11-ий — Трентон. Приєднали членів Музею: 10-ий — 3; 13-ий — 8; 65-ий — 5; 91-ий — 9.

10-ий Відділ: членки розпродували жетони, льоси і книжечки та збирали експонати-вишивки для Музею.

11-ий Відділ: "Замість квітів" зложено на Музей 600.00 дол. Членки закупили льоси, розпродували книжечки "Як робити прикраси на ялинку".

13-ий Відділ: розпродано на 150.00 дол. квитків на музейну виграшу. Зорганізовано автобус на український фестиваль в Нью-Джерзі. Одна членка Відділу є меценаткою Музею.

19-ий Відділ приготовив виставку великоднього мистецтва (ціломісячну, березень, 83 р.) при Hamilton Public Library. В підготовці до "Дні Спадщини", членки вишивали підставки, серветки, тризуби, покривки на окуляри, робили забавки "козак в трубці" для малят і писали писанки. Кілька робіток подарували до крамнички Музею.

20-ий Відділ: придбав до крамнички музею 14 речей.

41-ий Відділ: продав альбом вишивок та книжечки про прикраси на ялинку.

43-ій Відділ: розпродав на 200.00 дол. квитків на музейну виграшу.

44-ий Відділ: розпродав 50 квитків льотерії.

48-ий Відділ: продав 225 жетонів і 9 льотерійних книжечок.

54-ий Відділ: розпродував жетони, квитки на виграшу і книжечки про прикраси на ялинку.

67-ий Відділ: головне завдання Відділу — це підтримка Українського Музею. Крім фінансової допомоги Відділ старається приєднувати нових членів Музею та поширювати інформації про Український Музей і важливість його існування. **Відділ** улаштував вже п'ятий з черги "Тиждень Українського Музею" у Філядельфії. Продаж жетонів на користь Українського Музею біля всіх українських церков принесла суму 1,024.00 дол., яку переслано до Нью-Йорку. **Відділ** також адресував та висилав листівки на "Писанку" для Музею по всіх штатах Америки. Прихід з "Писанки" — 1,740.00 дол. Дві мистецькі виставки, про які згадано в імпрезовій референтурі, були частиною "Тижня Музею".

91-ий Відділ: успішно перевели льотерію на Український Музей.

СУСПІЛЬНА ОПІКА: референтки — Іванна Гентош. Осипа Филипович.

10-ий Відділ вислав 8 пакунків для потребуючих до Бразилії і 1 до Польщі. Постійно опікується "Бабусею" в Європі. Під час Різдвяних Свят відвідали з колядою старших союзянок і не-союзянок, які тепер живуть у домі для старших віком "Вознесіння".

11-ий Відділ присвячує багато уваги харитативній праці. Вислано 4 пакунки з одягом до Бразилії, 10 пакунків з одягом і харчами до Польщі. Завдяки щедрим пожертвам добродія Відділу Филимона Калитчука вислано 3 пакунки з одягом до Европи. Уділено одноразову допомогу сиротам бл. п. Олекси Поліщука — 100.00 дол.

13-ий Відділ: 2 членки провадять переписку з родинами ув'язнених в Україні та допомагають морально і матеріально. Вислано 4 пакунки до Польщі, а 2 до Бразилії. На малювання місцевої церкви пожертвовано 150.00 дол. і з нагоди 75-ліття парафії уфундовано для церкви новий український прапор. В пам'ятковій книзі, виданій з нагоди 75-літнього ювілею парафії поміщено короткий звіт про працю і ціль СУА зі знімком основниці Відділу, Наталії Мохнацької.

19-ий Відділ вислав пакунки до Польщі, утримує студентку в Бразилії, доставив харчовий кошик для потребуючої родини в Трентоні. На "фонд Ростика" призначили дохід із льотереї, на яку вишила серветку довголітня приятелька 19-го Відділу Марія Галайдіда.

20-ий Відділ опікується домом старших в Буенос-Айрес, Арґентіна.

41-ий Відділ перевів збірку на "Смолоскип".

43-ій Відділ опікується хворою вчителькою, яка перебуває в Nursing Home, оплачує стипендію Лукії Бурко в Бразилії, вислав 7 пакунків до Бразилії й Польщі та 3 пакунки в Україну. Відділ утримує "Бабусю".

44-ий Відділ опікується заслуженою членкою, яка перебуває у будинку для старших. Заступниця голови Л. Дончук, хоч не прийняла офіційно посту реф. суспільної опіки, дуже багато робить в цій ділянці.

48-ий Відділ вислав 2 пакунки з одягом до Бразилії, дав пожертву на політв'язнів, воєнним інвалідам, коляду ЗУАДАК-ові, УККА та ОУКЦентрові.

54-ий Відділ допомагає "Бабусі" в Німеччині, вислав пакунки до Бразилії.

59-ий Відділ постійно опікується "Бабусею" в Польщі і вислав пакунки з одягом до Бразилії.

67-ий Відділ: голова і господарська реф. відвідали з подарунком хворого проф. Петра Мегика.

90-ий Відділ допоміг одному сеньйорові.

91-ий Відділ вислав 2 пакунки до Польщі і 2 до Бразилії, утримує дві стипендистки в Бразилії й 1 в Польщі. Референтки суспільної опіки при Відділах відвідували хворих членок по шпиталях, домах, дарували на Служби Божі, висилали карточки з побажаннями скорого повороту до здоров'я. До збірки на фонд "Ростика" включилися всі Відділи Округ і вона була дуже успішною. Відділи: 11-ий, 41-ий, 48-ий і 90-ий передплачують журнал "Наше Життя" для "Бабусі", а 20-ий Відділ передплачує двом "Бабусям".

ПОМИНКИ

10-ий Відділ зі сумом прощав членку і довголітню, невтомну імпрезову референтку бл.п. Оксану Рудакевич та приготовив поминальний обід для великого числа учасників похорону.

11-ий Відділ пільними квітами, з великим сумом попрощав свою невіджалувану членку бл.п. Софію Татомир та влаштував поминки. Членки також брали участь в похоронних відправах по братові пресової референтки, бл.п. д-ра Антона Слижа.

43-ій Відділ попрощав зі смутком довголітню членку, бл.п. Стефанію Кохановську, яка своїми віршами чи гумористичними вносила радісний настрій на сходинах чи імпрезах Відділу. Відділ взяв участь в похоронних відправах і влаштував поминки. Також влаштовано поминки по бл.п. Стефанові Данилову, мужеві нашої членки.

44-ий Відділ щорічно подає до церкви список померших членок для поминання.

ГОСПОДАРСЬКА РЕФЕРЕНТУРА: референтки — Аня Вомпель, Ірена Козак, Іванна Кріль і Софія Косик.

10-ий Відділ: господарські референтки і членки Відділу приготовляли сніданки і обіди для учасниць міжокружної конференції організаційної і пресової референтур та для членок в часі Окружного З'їзду Округи. Допомагали в приготуванні перекусок на "День Союзянки" і дарували печиво, чай і солодке на річні збори Відділу, влаштували один базар.

11-ий Відділ: влаштував 2 базари.

13-ий Відділ: — "Печення бараболі" у вересні і Haritage Day в червні. Влаштував два базари перед Великоднем і Різдвом.

19-ий Відділ: приготовляли перекуски, буфети на святочні імпрези громади, товариські зустрічі та на дводенну продаж печива на фестиваль.

20-ий Відділ: влаштував базар.

41-ий Відділ: замість базару зложили гроші.

43-ій Відділ: підготовляли перекуску на сходини та імпрези Відділу, також займалися підготовкою поминок.

48-ий Відділ: влаштував два базари. Господарські референтки приготовляли перекуску на річні збори і обід на "День Подяки".

54-ий Відділ: влаштував базар в Newark Community Center.

59-ий Відділ: базари — великодній, на травневий фестиваль, на український міський фестиваль в липні, різдвяний. провадив

90-ий Відділ: продавав буфет на балю інженерів.

91-ий Відділ: замість базарів влаштовує продаж великоднього печива і сніданки.

ЗВ'ЯЗКИ:

11-ий Відділ: рік-річно бере участь у "Днях Спадщини" міста Трентону. Заходом пресової реф. Дарії Самотулки,

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

наше харчування

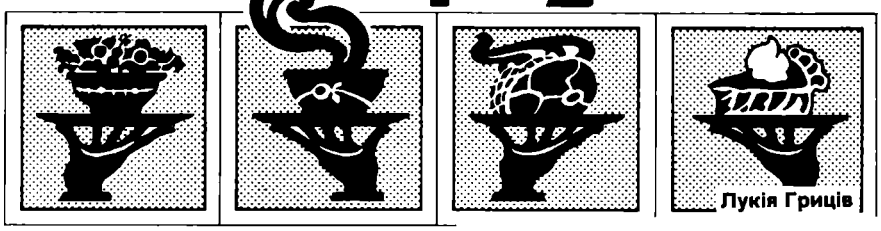

РІЗДВЯНІ МЕДІВНИЧКИ

Тоді, коли в комерційному світі найбільший рух, торгівля — кожній кудись спішить, кожний мусить щось купувати, метушня і реклями... в наших домах по всіх закутках розноситься та виповняє ввесь простір дивно успокоюючий теплий запах печеного меду. Майже у кожній хаті печуться медівники, медівнички чи медові тістечка. Не переривайме і ми тих старовинних традицій, нехай і нашу хату виповнить темлий запах меду.

МЕДІВНИЧКИ З ГВОЗДИКАМИ

4 гор. борошна
2 чай. ложк. соди до печива
1 чай. ложк. гвоздиків
1 чай. ложк. цинамону (кориці)
1 гор. меду
1 гор. цукру
½ гор. олії
4 яйця

Чотири перші складники пересіяти разом. Мід з цукром добре втерти, додавши по трошки олії, а потім по одному яйцеві. Замісити з борошном. Дати в холодне місце на 2-3 години. Чай. ложкою накладати на добре змащений лист даючи багато місця на ріст. Пекти в нагрітій печі 350°F 5-6 хвилин. Перед печенням на медівнички можна накладати по пів волоського горіха, або половинку міґдала без лушпинки, можна також прикрасити кольоровим цукром, або кількома родзинками.

МЕДІВНИЧКИ З ГОРІХАМИ

4 гор. борошна
1 чай. ложк. соди до печива
1 гор. масла або маргарини
1 гор. цукру
1 гор. меду
2 яйця розколочені
1 чай ложк. цинамону
2 гор. мелених горіхів

Борошно змішати і пересіяти з содою. Масло втерти з цукром додати мід і яйця. Вимішати з борошном і цинамоном. Захолодити через ніч. В долонях виробляти кульки завбільшки волоського горіха, складати на змащений лист далеко один від одного і пекти в нагрітій печі 350°F — 12-15 хвилин.

ЧОКОЛЯДОВІ МЕДІВНИЧКИ

1 гор. меду
½ гор. цукру
1 гор. масла
2 яйця
1 чай. ложк. ванілії
2½ гор. борошна
½ гор. гіркого какао
2 чай. ложк. порошку до печива
1 чай. ложк. соди до печива

Мід, цукор і масло втерти разом, додавши яйця і дальше бити, додавши ванілію. Борошно змішати з какао, порошком і содою і домішати до меду. На змащений лист накладати тісто ложечкою і пекти 350°F — 12-15 хв.

Заввага: Всі медівники після спечення треба переховувати в щільно закритій посудині. Добре додати до цієї посудини теж лушпинку з одного яблука, це додає ніжного запаху, а теж затримує медівнички вологими.

влаштовано українську мистецьку виставку в Riverside School, Princeton, N.J., у програмі "Інтернаціонального Дня". У великодньому часі редакторка секції Time Off, газети Princeton Packet перевела інтерв'ю з Дарією Самотулкою про українські писанки та їх символічне значення. Довша стаття разом із знімками українських писанок була надрукована на Великдень 30-го березня 1983 року в секції Time Off, газети Princeton Packet.

Членки співпрацюють з Сестрицтвом, а Ярослава Лабка і Дарія Самотулка є довголітніми учительками в школі українознавства при парафії св. Йосафата в Трентоні.

19-ий Відділ піддержував зв'язки з Trenton Commons Commission (організаторами фестивалю "Дні Спадщини") і в Hamilton Public Library виставку в березні).

20-ий Відділ: взяв участь в інтернаціональному фестивалі в будинку біржі у Філядельфії, де мав свій станок з українськими мистецькими експонатами.

54-ий Відділ: брав участь в асамблеї Делеварського Сенату в Довері з нагоди внесення резолюції сен. Маршалом про вшанування річниці голоду в Україні. Членки Відділу відвідали канцелярію ґубернатора Делевару з нагоди підписання проклямації Незалежности України. Голова Відділу, Марія Ясінська-Мурована брала участь у вічі народів Полудневої Америки під пам'ятником С. Болівара у Вашінґтоні, де співала і була одною з промовців поміж амбасадорами та говорила про страждання українців під комунізмом. Вона також співала на закритті "Тижня Поневолених Націй" у Вашінґтоні.

59-ий Відділ: членки брали активну участь в кампанії за вибір мейора міста та допомагали організувати прийняття для мейора.

91-ий Відділ: має зв'язки з конгресменом Рітером, в Ethnic Advisory Board, Sunn Inn Preservation Society, Baum Art School, Allentown College, Lehigh University і Hess Department Store.

112-ий Відділ: є членом Федерації Жіночих Клюбів.

Управа і Відділи Округи тісно співпрацюють з головою Ростиславою Матлою, поміж собою і з українськими громадами їхнього поселення. В 1983 році Округа влаштувала "День Союзянки", гостила Міжокружну Організаційну і Пресову Конференцію та Конференцію Голів Окружних Управ. Округа взяла активну участь у підготовці і переведенні Ювілейного Бенкету з нагоди 80-річчя Почесної Голови СУА, Лідії Бурачинської. При Окрузі існують два Гуртки книголюбів: ім. Наталени Королеви — голова Марія Харина та ім. Ліни Костенко — голова Марія Куземська. Відділи Філядельфії також співпрацюють з УОКЦентром, в якому тепер міститься домівка Округи. Членки працюють при парафіях, є членками-прихильницями, чи членками СФУЖО і займають чільне місце у Фінансовій Комісії. Стараємося працювати по нашим спроможностям, щоб продовжувати почини і йти шляхом наших попередниць.

Анна Максимович,
пресова референтка

ДОПИСИ

КЛЮБ СЕНЬЙОРІВ ПРИ ЦЕРКВІ св. ІВАНА ХРИСТИТЕЛЯ в НЬЮАРКУ, Н.ДЖ.

Ініціятором цього клюбу був 75-ий Відділ СУА, який відкрив українське бюро суспільної опіки при церкві. Заходом Відділу фахово перекладено на українську мову матеріяли в справі соціяльного забезпечення і медичної допомоги.

Домівку для клюбу постаралася церква і один із отців є духовним опікуном клюбу.

Сеньйори сходяться 2 рази на тиждень, щоб поговорити між собою, почути новини, пограти в доміно й шахи. Голова цього клюбу, із секретаркою, касиркою і іншими референтками, організують автобусові прогульки як: на Союзівку, Братнього Союзу, чи на театральну виставку. Вони їздили до Dutch country, щоб побачити щось нового і цікавого, до Нью-Йорку до Radio City Music Hall на імпрезу з нагоди Різдва. Часто відвідують Atlantic City, де в касино пробують щастя у виграші меньшої чи більшої суми грошей.

Сеньйори користають зі знижених цін за автобуси, а на імпрези в Garden State Art Center мають вільний вступ в днях для них призначених.

В домівці деякі сеньйори роблять робітки з вовни на дротах, інші вишивають, прибирають ляльки в українські народні строї. Зимою роблять прикраси на ялинку, які продають на церковних базарах.

Вони також користаються лікарською опікою.

Кожного місяця на одних сходинах святочно обходять уродини тих, які народилися в цьому місяці. Співають їм "Многая літа" і весело проводять час при чаю та солодкім. Крім того дістають картки з побажаннями з нагоди уродин чи свят. Пам'ятають про них в часі недуги, посилають побажання скорого видужання, відвідують тих що в шпиталі.

Перед Великоднем мають спільну Службу Божу в наміренні живих і в пам'ять померлих членів, сповідь і спільне Причастя, а опісля перекусу. Урочисто святкують "День Подяки".

В грудні, 2 тижні перед Різдвом урочисто спільно із парохами католицької і православної церкви обходять Свят-Вечір. При гарно прибраній ялинці і святочно прибраних столах споживають традиційні страви: борщ, вушка, вареники, кутю і солодке.

Свят-вечірний настрій і колядки пригадують кожному молоді літа й родинний дім на любій Україні.

В цей день приходять до сеньйорів колядники і діти парохіяльної школи св. Івана Христителя.

Клюб цей дуже потрібний, а головно для старших самітних, які не мають змоги користуватися середниками транспортації і в товаристві других осіб забувають про свої недомагання і щоденні клопоти.

Наталія Загайкевич

11-ий ВІДДІЛ СУА в ТРЕНТОНІ, Н.ДЖ. ВШАНУВАВ ПАМ'ЯТЬ св. п. ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

У неділю 7-го жовтня 1984 року, в залі Українського Народнього Дому, відбулися ширші сходини Відділу, присвячені світлій пам'яті Патріярха Йосифа.

Присутніх привітала голова Відділу Ярослава Лабка, подала програму сходин та представила доповідачку мґр. Дарію Кузик.

Пісню-молитву "Царю Небесний" відспівали всі присутні. Мґр Дарія Кузик, яка була учасницею похорону Блаженнішого Йосифа, поділилася з присутніми своїми враженнями з жалібних урочистостей.

Оля Фараонів, членка Відділу, відчитала по мистецьки нарис Марічки "Хрест", який присутні вислухали зі зворушенням.

Портрет св. п. Патріярха Йосифа намалювала Оля Фараонів, китиця червоної калини на вишитій серветі побіч викликали особливо урочистий настрій в присутніх. Піснею "Боже вислухай благання" закінчено сходини.

Д.С.

93-ій ВІДДІЛ СУА — ГАРТФОРД, КОНН.

Загальні Збори відбулися 13-го січня 1984 р. Голова Округи Анна Любинська була присутня на Зборах. Склад нової Управи: Анна Сокольська — голова, Ірена Леська — заступниця, Іванна Яцух — секретарка і хронікар, Ярослава Кукіль — касирка.
Референтки: Анна Пришляк — організаційна, Стефанія Павлічко — імпрезова, Ірена Балко, Анна Родович і Стефанія Стасюк — суспільна опіка, Анна Крамар — пресова, Нелі Федоркевич — зовнішні зв'язки, Мирослава Кузьо і Роза Воробель — господарські, Юлія Масник — архів. Контрольна Комісія: Ірена Остапюк — голова, Софія Туркало і Ольга Стеткевич — члени.

Члени управи 93-го Відділу в Гартфорді на 1984-ий р.
Зліва: С. Павлічко, Я. Кукіль, А. Сокольська, І. Левська, І. Яцух.
Стоять: І. Балко, А. Пришляк, А. Радович, О. Стеткевич, І. Остапюк і М. Кузьо.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

ЛИСТ СОЮЗУ УКРАЇНОК БРАЗІЛІЇ

До редакції "Нашого Життя" надійшов лист та допис новоствореної писанкарської асоціяції, які поміщуємо без змін.

Курітиба 21 жовтня 1984 р.

До Редакції "Наше Життя"

Дорогі Пані!

Ми отримали 8 (вісім) пакунків з примірниками "Нашого Життя", за що Вам сердечно дякуємо.

Нам дуже тяжко з огляду на інфляцію яка панує в країні, передплачувати журнали чи газети. Тому Ваша допомога в примірниках цінного "Нашого Життя" є дуже побажана.

Здоровимо щиро та остаємо з пошаною

Евгенія Бовкаловська Мазепа
Реф. Музею-Бібліотеки

НОВОСТВОРЕНА ПИСАНЧАРСЬКА АСОЦІЯЦІЯ.

В днях 16-го та 27-го квітня цього року, в осідку Хліборобсько-Освітнього Союзу, з ініціятиви Культурного Департаменту Українсько-Бразілійського Клюбу та Хліборобсько-Освітнього Союзу, який очолює інж. Петро Єдин, відбулися дві наради в справі вияснення помилки в місцевій пресі, що стосувалося нашої писанчарки Анни Хоми Худзій, яка була помилково кваліфікована, як польська артезанка писанки.

Після спростування помилки, вирішено створити Асоціяцію Мистців-Артезанів української писанки. Ця асоціяція буде мати за мету зберігати, розповсюджувати та захищати українські традиції а готовне — зберігати надбання української етнії в Бразілії.

Асоціяція була створена в такий спосіб: Марія К. Волошин, що була першою мисткинею і вчителькою тисячолітнього українського мистецтва-писанчарства для членкинь Жіночої Організації при ХОСі і Українського Бразілійського Клюбу — як голова Асоціяції.

Одна з представниць, що в минулому відвідувала цей писанчарський курс, п. Тетяна Бащин, є однією з тих талановитих мисткинь-писанчарок, праці якої прикрашують і збагачують приватні колекції в багатьох українських родинах в Бразілії та поза нею. Цього року в Бразілійському журналі "Десфіле" — було визначене спеціяльне признання для нашого національного скарбу — української писанки, з матеріялу поданого п. Тетяною Ващин.

До Асоціяції ввійшли слідуючі особи:
Ярослава Волощук — замісник голови
Лариса Федосенко та Володимир Ромеро — секретарі
Анна Хома Худзій та Ірена Хома — скарбнички
Євгенія Б. Мазепа та проф. Ольга Горачук — дорадниці

Ввійшли як члени Асоціяції: Лідія Єдин, Наталія К. Волошин, Леся Федосенко, Татяна Бащин, Марія Волощук, Ніканор, Ігор і Сергій Баран, Марія Равлик, Мірна К. Волошин, Мара Климчук, Марсія К. Фернандес, Розаура, Розанжела і Жуліана Бащин — з Курітиби.

Також були спеціяльно запрошені, що увійшли до Асоціяції слідуючі особи: Філомена Процик — з Прудентополя та Лусія Саєвич, з Іваїпоран.

Асоціяція притендує заанґажувати ще більшу кількість осіб, бажаючих працювати для розвитку нашого мистецтва.

Починаючи свою працю, Асоціяція взяла активну участь в 10-у конкурсі писанок який був організований Жіночою Організацією, що відбувся в місяці травні цього року. Новостворена Асоціяція вибрала спеціяльну комісію, яка визначила нагороди за найкраще виконані писанки. Член Асоціяції, Володимир Ремеро упорядкував виставку всіх нагороджених писанок.

В місяці серпні, Асоціяція плянує влаштувати повторну виставку писанок з нагоди відзначення місяця фольклорних виступів.

Вітаємо Асоціяцію та бажаємо найкращих успіхів в праці.

Е. Б. Мазепа

100-ТИСЯЧНИЙ ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

з призначенням на працю організації та забезпечення її майбутнього

В місяці **вересні 1984 р.** вплинуло:

47-ий Відділ СУА, Рочестер Н.Й.	250.00 дол.
Катерина Коленяк, Вашінґтон Д.С.	1,175.17 дол.
Ірена Чайківська, Кліфтон, Н.Дж.	253.61 дол.
У рубриці "Замість квітів", подяк і побажань	50.22 дол.
Разом:	**1,729.00 дол.**
Досі вплинуло:	41,165.00 дол.
Разом:	**42,894.00 дол.**

В пам'ять бл.п. **Теодозії Кокодинської** складає 25.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької

29-ий Відділ СУА

В пам'ять бл.п. **Евгена Канюка** складає 25.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької

29-ий Відділ СУА

В місяці **жовтні** 1984 р. вплинуло:

Округа Дітройт	250.00 дол.
99-ий Відділ СУА, Вотервліт, Н.Й.	1,000.00 дол.
83-ій Відділ СУА, Н.Й.	500.00 дол.
6-ий Відділ СУА, Чікаґо, Ілл.	50.00 дол.
Іванна Рожанковська, Н.Й.	200.00 дол.
Ірина Куровицька, Н.Й.	30.00 дол.
В рубриці "Замість квітів, подяк, побажань	80.00 дол.
Разом:	**2,110.00 дол.**
Досі вплинуло:	42,894.00 дол.
Разом:	**45,004.00 дол.**

1-го жовтня 1984 р. Союзянки 49-го Відділу СУА в Бофало відпровадили на вічний спочинок свою довголітню і активну членку **Софію Безушко.** Покійну пращала на кладовищі Ярослава Борачок підчеркаючи її заслуги як членки і людини.

Замість квітів в пам'ять Покійної зложили на Запасний Фонд ім. Олени Лотоцької:
по 5.00 дол.: О. Перейма, І. Дорощак, О. Салдит
по 2.00 дол.: Е. Козенко, М. Дранка, Е. Ковтало, А. Макух, М. Паньків,
по 1.00 дол.: А. Артимович, В. Осташук, А. Пугач, Е. Гринчак, І. Ходань, Я. Борачок, О. Хомин, А. Поліщук, А. Ганицька, А. Седлярчук
Разом: 35.00 дол.

Управа і членки 49-го Відділу СУА

ПОЖЕРТВИ НА ПОСТІЙНИЙ МЕМОРІЯЛЬНИЙ ФОНД ІМ. ОЛЕНКИ САВИЦЬКОЇ

по 200.00 дол. — д-р Іван і Татіяна Павлічки, Стефанія Повалачек.

Щиро дякуємо родині й приятелям за дуже милу несподіванку з нагоди нашого ювілею. Складаємо на **Будівельний Фонд Українського Музею** 25.00 до. і на журнал "Наше Життя" 25.00 дол.

Роман і Анна Сокольські.

Замість квітів на свіжу могилу **Володимири Падох,** пересилаю 40.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Юлія Сквіртнянська

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **інж. Мирослава Колтунюка** жертвую 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Родині Покійного висловлюю моє щире співчуття.

Оксана Клюфас

Замість квітів на свіжу далеку могилу кузена бл.п. **Тадея Гусара** в Україні, складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Дорогій сестрі Марійці Турко і Рідні висловлюю щире співчуття.

Іванка Гусар Яремко

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Замість квітів на могилу бл.п. Тадея Гусара складаю 5.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Сестрі Марійці і Рідні складаю сердечне співчуття.

Ірина Кашубинська

Замість нев'янучого вінка, на свіжу могилу **Володимири Падох,** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а Родині щиро співчуваємо.

Іванна і Ярослав Клими

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Івана Кукіля,** чоловіка членки 93-го Відділу СУА п-і **Ярослави** Кукіль складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а Родині покійного висловлюю щире співчуття.

Анна Крамар

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. д-ра **Евгена Мартинюка,** мужа нашої дорогої членки Олени Мартинюк складають 75.00 дол. на Стипендійну Акцію СУА, а Родині висловлюємо щирі співчуття

Членки 7-го Відділу СУА

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Олени Блавацької** матері моїх приятельок п. **Лідії** Лемішки, і **Дарії** Кострубяк жертвую 25.00 дол. на виховання священника у Бразілії.

Меланія Кокорудз

Вшановуючи пам'ять Дорогого Покійного д-ра **Евгена Мартинюка,** складаємо 25.00 дол. на Стипендійний Фонд СУА.

Зоріян і Дарія Городиські з синами

Замість квітів на могилу Теодора Пискіра складаємо 15.00 дол. на сиротинець в Бразілії, а Родині складаємо щире співчуття.

Д-р Олекса і Мирослава Цибрівські

Усім **ВП. жертводавцям,** які в Гантері зложили грошевий даток на мою листу (23 особи) в сумі 200.00 дол., на ремонт будинку в Горлицях складаю сердечну подяку. З вдячности складаю на адміністрацію "Нашого Життя" 5.00 дол.

Олена Назар

В пам'ять мґр. Василя Шота (Рочестер) складає на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **10.00 дол.**

Олена Кусий
Фльорида

Замість квітів на свіжу могилу **Катерини Бродин** пересилаю **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а подрузі Миросі Курман складаю щире співчуття.

Софія Яцусь Ґоль

У світлу пам'ять покійної **Ольги Літинської,** складають **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія і Зиновій Боднарчуки з Родиною
Ютика, Н.Й.

Щиро дякуємо пані **Іванні Савицькій** за чудовий Літературний Вечір, а непринятий гонорар в сумі **100.00 дол.** пересилаємо на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

Управа і членки 22-го Відділу СУА
Чікаго

Бажаючи щиро подякувати всім моїм приятелям і знайомим за ґратуляції та побажання, а представникам організації за привіти з нагоди одержання Папського відзначення "Про Еклєзія ет Понтіфіче" складаю мій дар на Пресовий Фонд "Нашого Життя" в сумі **50.00 дол.**

Юлія Добош,
членка 28-го Відділу СУА, Ньюарк, Н.Дж.

Щиро дякую Союзяикам 11-го Відділу СУА за карточку з побажаннями скорого видужання і за відвідини мене вдома.

З вдячности складаю **15.-- дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Надія Юрчинська

Всім, що зложили мені слова співчуття і дали датки на різні цілі з приводу смерти мойого брата **інж. Романа Банаха,** складаю щиру подяку і жертвую 25.00 **дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Ольга Муссаковська

З нагоди прощання пані **Катерини Рокефелер** — членки 61-го Відділу СУА у Випані складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Олена Куса

У сорокову річницю трагічної смерти дорогих і незабутніх сестер **Стефанії Гусар-Козак** і **Анни Гусар** складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і 20.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької

Марія і Стефан Матвійків

На свіжу могилу бл.п. **Володимира Книша,** мужа пані Полі Книш складаємо 25.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької. Родині висловлюємо наші щирі співчуття.

Надія Данилюк, Наталка Дума,
Ірена Комар, Оксана Лопатинська,
Омеляна Рогожа.

В пам'ять Совітника о. **Степана Клепарчука,** батька голови 62-го Відділу СУА в Ґлен Спей, п. Дарії Сірко, 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складає

Окружна Управа Н.Й.

23-го липня 1984 р. відійшов від нас у вічність бл. пам'яти о. **Стефан Клепарчук,** Тато нашої голови 62-го Відділу Дарії Сірко. Блаженної пам'яти о. Стефан віддав багато років свого життя для українського народу та був завжди жертвенний на різні українські цілі. Замість квітів на могилу, висилаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". У великому смутку всій родині висловлюємо глибоке співчуття.

Управа 62-го Відділу СУА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

11-го жовтня 1984 р. відійшов від нас у вічність бл.пам'яти **Іван Оленський,** незабутній муж нашої невтомної і діяльної членки Марії Оленської та дорогий Тато.

Замість квітів на таку ще свіжу могилу складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а Родині висловлюємо щире й глибоке співчуття.

Управа 62-го Відділу СУА

Замість квітів на могилу Покійного **Теодора Лешка,** мужа нашої членки Стефанії Лешко 1-ий Відділ **СУА** складає 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а присутні членки на панахиді: Леся Ґой, Ганя Сєрант, Анна Натина, Михася Баран, Марія Мотиль, Стефа Гуменюк, Галя Дармограй, Люба Дармограй і Дарія Чижик зложили в пам'ять Покійного 60.00 дол. на Стипендійний Фонд 1-го Відділу. Щирі співчуття опечаленій Родині висловлюють

Управа й членки 1-го Відділу СУА

Замість квітів на свіжу могилу нашої Дорогої і заслуженої членки бл.п. **Софії Татаринської** складаємо 10.00 дол. на видання книжки дитячої творчости з нагоди Хрищення Руси-України.

Управа і членки 64-го Відділу СУА

В пам'ять нашої членки бл.п. **Володимири Падох,** та **Богдана Яхно** (Аргентина), брата нашої членки Ольги Яхно, складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині Покійних висловлюємо наше глибоке співчуття.

Управа і членки 82-го Відділу СУА

У світлу пам'ять бл.п. Мґр. **Ярослава Лабки** чоловіка нашої голови Ярослави, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Опечаленій пані Славі й Родині висловлюємо наші глибокі співчуття.

Членки 11-го Відділу СУА

У світлу пам'ять бл.п. **Володимира Мриглоцького,** чоловіка реф. суспільної опіки пані Люби, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Горем прибитій пані Любі висловлюємо щирі співчуття.

Членки 11-го Відділу СУА

З приводу смерти бл.п. **Інж.** Дмитра **Юрчишина,** чоловіка бувшої членки нашого Відділу складаємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя"
20.00 дол. - Іванка і Мирон Бучак,
15.00 дол. — 99-ий Відділ **СУА** Вотервліт
10.00 дол. — Люба і Іван Мокій
Разом 45.00 дол. Вельмишановній Дружині і Родині Покійного складаємо наші сердечні співчуття.

99-ий Відділ СУА, Вотервліт Н.Й.

В пам'ять бл.п. **мґр. Ярослава Лабки** і бл.п. **Володимира Мриглоцького** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" зложили 50.00 дол.

д-р Володимир і Марія Вірщуки

На нев'янучий вінок в пам'ять нашої дорогої сестри **Катерини Шумської** складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Мирон і Марія Гатала

В пошану бл.п. **Меланії Кузик** і бл.п. **Романи Кузик,** основоположниць і взірцевих членок 31-го Відділу **СУА** у Вісконсін Делс., складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Шановній Родині висловлюю щире співчуття.

Марія Юзефович

Згадуючи св. п. **Володимиру Падох,** якій жорстока доля, на завжди погасила світло важкої дороги, трудолюбного та постійно чесного життя, складаємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол.

Володимира і Остап Савчинські

Замість квітів на могилу мого сина **Всеволода Бистрицького** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Вшановуючи пам'ять бл.п. **інж. Р. Воробкевича,** складаю пожертву 25.00 дол. на виховання священиків в Бразілії через **СУА.**

Лідія Фіцалович з дому Чайківська

З нагоди 20-**ліття 82-го Відділу СУА** в Нью-Йорку складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" з побажаннями якнайкращих успіхів у праці того ж Відділу.

Галина Кандюк

Сердечно дякую за вислови співчуття та даток на Пресовий Фонд "Нашого Життя" в пам'ять мойого **пок. Батька,** про що я прочитала в числі "Н.Ж." за липень-серпень.

Складаю теж щиру подяку всім тим членкам, котрі взяли участь у Похоронних Відправах, зложили пожертви на Сл. Божі і добродійні цілі. Дорогим Наталі Думі і Ліді Роговській за переведення збірки в пам'ять пок. Батька.

Нехай мені буде вільно теж подякувати цією дорогою тим Паням, котрі взяли участь у похороні і відпровадили Покійного на Вічний Спочинок. Помимо того, що кожна з Вас, Дорогі Пані, в минулому переживала втрату своїх найближчих і це було відновлення своєї рани, Ви були зі мною у ці так болючі для мене хвилини. Ваша присутність була великою моральною піддержкою для мене і для цілої родини. За це — моє сердечне Вам *Спасибі*!

Із вдячности складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марта Данилюк

Складаю щиру подяку 5-**му Відділові СУА** в Дітройті, що виделегував мене на XX-ту Конвенцію **СУА.** З цеї нагоди складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Емілія Ониськів,
заступниця голови 5-го Відділу **СУА**

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріялів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. **Редакція не буде містити неввічливих образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.**

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 — 1 від 3 — 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533-4646.
Адреса: 108 SECOND Ave., New York, N. Y. 10003

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

І знова велика втрата для 64-го Відділу СУА і знова приходиться мені прощати на Вічну дорогу невіджалувану членку нашого Відділу **бл.п. Розину Захарченко,** яка померла дня 17 квітня 1984 р.

Покійна була протягом років членкою Управи, Контрольної Комісії, делегаткою до Об'єднаного Комітету, членкою імпрезової комісії. Занималася влаштовуванням різдвяних базарів, на які приготовляла мистецькі речі.

Вчила молодь писати писанки, які виконувала артистично.

Коли з ініціятиви Христі Воєвідки 64-ий Відділ піднявся великого діла відтворити історичний одяг українки, Покійна виконала одяг Княгині Ольги з чудовою короною, який до сьогодні пишається на численних показах. Пані Зіна виконала теж по мистецьки ляльки в гуцульському одязі як теж деякі для Вертепу.

Була жертвенною не тільки у своїй праці, але і у матеріяльних датках. Ніколи не бракувало Її прізвища у будь якій збірці.

Коли недуга не давала Їй змоги працювати, не бракувало Покійної на спільних просфорах, свячених чи доповідях. Постійно цікавилася життям Відділу. Її лагідна вдача і приємна усмішка з'єднували пошану до дуже скромної, а так здібної і незвичайної людини.

Зменшуються ряди наших членок і ледви чи зможемо їх заступити.

Прощаю Вас, Дорога Пані Зіно, від усіх членок і Управи Відділу.

Вічна Вам Пам'ять!

Христя Навроцька

Повторено справлене із ч. 5/6

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що 21-го серпня 1984 р. на 88-му році трудолюбивого життя упокоїлася в Бозі довголітня членка 5-го Відділу СУА у Дітройті **бл.п. Анна Микитинська** з дому Медведик.

Покійна народилася в Тернопільщині в Україні. До Америки приїхала 1911 року, а в 1914 році одружилася з Миколою Кривим і замешкали у Дітройті. Спільно виховали 6 дітей, 4 доньки і 2 сини. Покійна лишилася вдовою. По якомусь часі одружилася вдруге з Дмитром Микитинським, але дуже скоро лишилася вдовою.

Покійна була погідної вдачі, працьовита, щедро давала на українські громадські цілі та була дві каденції заступницею голови 5-го Відділу СУА.

Залишила в глибокому смутку 4 доньки, 2 сини, 14 внуків і 18 правнуків. Нехай американська земля буде Її легкою. Вічная пам'ять.

Управа і членки 5-го Відділу СУА.

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined — by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N. Y. 10003

Subscription in the United States of America $15.00, half year $8.00, single copy $1.50.
COUNTRIES OTHER THAN U. S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency. which will equal the amount of 15.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 15.00 дол. піврічна 8.00 дол. Поодиноке число 1.50 дол.
КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за вийнятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валюті, в сумі яка дорівнює вартості 15.00 американських долярів.

Printed in U. S. A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N. J., 07011
©Copyright 1983 Ukrainian Women's League of America, Inc.

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" Return to "Our Life" Magazine, (USPS 414-660) 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003

Бойківські взори. Зі збірки д-ра Климентія Рогозинського. Вишивати вишневими нитками D.M.C. ч. 489. Рисувала Ольга Трачук.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.